

Sociální tlumočení ve styku s cizinci

**Tento materiál vznikl v rámci veřejné zakázky malého rozsahu Ministerstva
práce a sociálních věcí ČR na rok 2011**

Obsah

O projektu	3
Harmonogram projektu	5
Informační kampaň a oslovení potenciálních účastníků projektu. Nábor účastníků projektu.	6
Zajištění prostor a lektorů školení	8
Realizace obecného modulu	10
Realizace specifického modulu	12
Stáže účastníků projektu	15
Závěrečné testování	17
Zpětná vazba účastníků	18
Doporučení	19
Kontakty na absolventy kurzu	22
Přílohy	24
Slovníčky specifických modulů.....	44
A. Mongolský specifický modul	44
B. Vietnamský specifický modul	55
C. Ruský specifický modul	83

O projektu

Projekt „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“ byl realizován občanským sdružením META – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů v rámci veřejné zakázky MPSV ČR. Cílem projektu bylo vytvoření vzdělávacího modulu pro potenciální sociální tlumočnický z vietnamské, mongolské a ruské komunity, jejich proškolení a následné zabezpečení odborné stáže.

Cílovou skupinou projektu byli cizinci, kteří jsou dobře jazykově vybaveni a kteří zároveň uvítají možnost lepšího profesního uplatnění. Projekt měl přispět k vyřešení problému nedostatku tlumočnicků zaměřených na sociální problematiku.

Kurz sociálního tlumočení byl rozdělen do dvou modulů. V prvním obecném modulu (24 vyučovacích hodin) se účastníci seznámili s těmito základními zásadami a technikami tlumočení: **Etika** (etický kodex, role a odpovědnost, mlčenlivost atd.); **Komunikativní dovednosti** (vedení rozhovoru, zvládnutí konfliktních situací); **Interkulturní komunikace**; **Úvod do tlumočení** (strategie a techniky, paměťová cvičení); **Základní techniky** (konsektivní techniky se zápisem a práce s textem).

Ve druhém specifickém modulu (60 vyučovacích hodin) se výuka zaměřila na oblasti jako: **Školství a vzdělávání**; **Každodenní život** (rodné číslo, řidičský průkaz, pojištění, banky atp.); **Trestná činnost a další protiprávní jednání** (trestné činy, soudnictví, pokuty, odvolání, námitky atp.); **Zdravotnictví** (základní lékařské pojmy, pohotovost, zubní lékařství, zdravotní pojištění); **Pobytový zákon**; **Zaměstnání** (úřad práce, pracovněprávní vztah); **Sociální zabezpečení** (ČSSZ, sociální pojištění); **Podnikání** (živnostenské úřady, obchodní vztahy, OSVČ, **daňová problematika**-finanční úřady, daňové přiznání, DPH); **Bydlení** (nájemní smlouva, výpovědní lhůta) atd.

Již v průběhu specifického modulu měli účastníci kurzu možnost zúčastnění se placené stáže, která jim byla zprostředkována v různých organizacích a institucích. Na závěr kurzu prošli frekventanti ústní a písemnou zkouškou a obdrželi osvědčení o absolvování kurzu Sociálního tlumočení ve styku s cizinci.

Harmonogram projektu

HARMONOGRAM PROJEKTU SOCIÁLNÍ TLUMOČENÍ VE STYKU S CIZINCI						
HARMONOGRAM JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT						
Aktivity v rámci projektu	měsíc					
	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Informační kampaň a nábor účastníků projektu	X	X				
Zajištění prostor a lektorů školení		X	X			
Realizace prvního/obecného modulu				X		
Realizace specifického modulu v ruštině					X	X
Realizace specifického modulu v mongolštině					X	X
Realizace specifického modulu ve vietnamštině					X	X
Závěrečné testování						X
Stáže účastníků projektu					X	X
Metodika kurzu sociálního tlumočení				X	X	X

Informační kampaň a oslovení potenciálních účastníků projektu. Nábor účastníků projektu.

Prvním krokem pilotního projektu veřejné zakázky MPSV „ Sociální tlumočení ve styku s cizinci“ bylo oslovení a nábor potenciálních účastníků. Pro tyto účely byly vytvořeny elektronické letáky (příloha č. 1), které byly následně uveřejněny na různých webových stránkách a portálech zaměřených na cizinecké komunity, nebo tematiku migrace a vzdělávání cizinců. Mimo jiné tak na stránkách www.migraceonline.cz, <http://www.auccj.cz/>, <http://www.cvs-praha.cz/>, <http://info-dracek.cz/?cat=3>, <http://ubdnes.nolimit.cz/> aj.) a webových stránek organizace META – www.inkluzivniskola.cz a www.meta-os.cz. Rovněž byla vytvořena facebooková skupina projektu - <https://www.facebook.com/#!/groups/181730935223523/>

Tištěné verze letáků byly distribuovány do míst s vysokou frekvencí potenciálních účastníků (vzdělávací instituce, NNO a jiné organizace pracující s cizinci, ale také cizinecká policie a různé městské části). Při náboru a oslovování potenciálních frekventantů kurzu bylo důležité využít stávajících kontaktů se zástupci cizineckých komunit. Tito tak následně sdíleli informace o nabízeném vzdělávacím programu v rámci vlastních sítí již existujících sociálních vazeb. Rovněž byli osloveni potenciální účastníci z řad komunitních tlumočnicků, kteří s organizací META spolupracovali a v neposlední řadě byli osloveni s nabídkou účasti i klienti (či bývalí klienti) sdružení, jejichž znalost českého jazyka byla pro účely sociálního tlumočení dostatečná. Jako důležitým bodem se v této fázi projektu jevila znalost prostředí cizineckých komunit, ale také povědomí o různých neziskových organizacích pracujících s cizinci. Převážná

většina účastníků pilotního kurzu byla nějakým způsobem napojena na konkrétní organizace, nebo programy zaměřené na integraci cizinců. V případě vietnamské komunity se jeví jako důležité použití jména lektora specifického modulu – Mgr. Jiřího Kocourka a občanského sdružení Klub Hanoi, protože u zástupců komunity vzbuzují důvěryhodnost.

Registrace zájemců probíhala v první fázi formou vyplnění elektronického dotazníku (příloha č. 2). Dotazník měl za cíl identifikovat jazykové dovednosti, zkušenosti, časové možnosti a také zájem podílet se na projektu v jeho plném rozsahu. Vhodní kandidáti pak byli pozváni k výběrovému řízení. Proces výběrového řízení byl nastaven proto, aby došlo k co nejlepšímu výběru účastníku. Důraz byl kladen na zájem podílet se na projektu, dosavadní zkušenosti s tlumočením¹ a jazykové kompetence v češtině. Jako ideální se jeví proškolení 12-15 účastníků. Na základě výběrového řízení bylo vybráno 14 cizinců, 5 z vietnamské, 4 z mongolské a 5 z ruské cizinecké komunity.

---

¹ Do projektu se například přihlásili také již zkušení soudní tlumočníci. Vyplývající z jejich zkušeností a z nastavení projektu nebylo relevantní, aby byli zařazeni mezi frekventanty vzdělávacího modulu.

Zajištění prostor a lektorů školení

Výuka ve všech modulech by měla proběhnout v učebnách, které jsou kapacitně³ a technicky dostatečně vybaveny (součástí technického vybavení by měl být projektor, notebook s internetem a flipchart). V pilotním projektu MPSV a METY proběhla výuka obecného a specifických modulů v prostorách sdružení META.

Výběr lektorů školení byl zahájen již v přípravné fázi projektu, kdy byla s lektory probrána jak jejich možná participace, tak jejich komentáře k náplni a obsahu projektu a jeho vzdělávacích modulů. Na základě svých odborných zkušeností tak mohli do obsahu vzdělávacího modulu zařadit témata, která se v jejich praxi jeví jako důležitá. Při výběru lektorů hrála opět důležitou roli znalost prostředí cizineckých komunit a neziskových organizací zaměřených na integraci cizinců. Lektori tak byli vybráni ať již na základě předchozí spolupráce, nebo na základě

---

² Zdroj : <http://tredreac1.com/HPotter/clipmovie.html>

referencí od jiných expertů. Bylo ale velice důležité zajistit školení kvalifikovanými a zkušenými odborníky.

V pilotním kurzu MPSV a METY byla lektorkou obecného modulu PhDr. Jitka Cvejnová, která má bohaté zkušenosti jak s tlumočením, cizineckou problematikou, tak s výukou češtiny jako cizího jazyka.

Co se týče specifického modulu, tak bylo stěžejní, aby byly kurzy realizovány odborníky, kteří mají také zkušenost se sociokulturními charakteristikami zapojených cizineckých komunit.

Na realizaci vietnamského specifického modulu se podíleli zástupci organizace Klub Hanoi⁴ - Mgr. Jiří Kocourek a Bao Nguyen Ngoc. Lektorkou ruského modulu byla tlumočnice Bc. Karina Vartanian, která si ke spolupráci na obsahu kurzu, jeho metodice a lektorování přizvala Mgr. Elenu Pavleevu. Lektorkou mongolského modulu byla Ochgerel Altangerel, které s přípravou pomáhala Munkhtuya Tseveenbayar. Lektoři se podíleli především na tvorbě struktury, obsahu a náplně jednotlivých modulů, které byly sestavovány na základě zadání veřejné zakázky a doplněny o specifika (ať již jazyková, nebo kulturní) vztahující se k dané cizinecké komunitě a sociální oblasti.

Všechna témata byla součástí PP prezentací, které byly k dispozici všem účastníkům projektu a které jsou přiloženy i k této metodice (CD).

---

³ V obecném modulu se školí všichni frekventanti dohromady, nutná je tedy místnost pro maximální možnou kapacitu vzdělávacího modulu – v pilotním projektu MPSV a METY to bylo 15 účastníků

⁴ Občanské sdružení Klub Hanoi se zabývá především propagací vietnamské kultury a integrací Vietnamců do společnosti s důrazem na zachování jejich kulturní identity. Více informací na <http://www.klubhanoi.cz/index.php>

Realizace obecného modulu

5

Obecný modul, jehož celková časová dotace činila 24 vyučovacích hodin, byl na základě časových možností lektorky a frekventantů rozvržen do tří sobotních (á 6 hod) a tří večerních bloků (á 2 hod). Jak pro obecný, tak pro specifické moduly, byla vytvořena prezenční listina za účelem monitorování docházky frekventantů jednotlivých kurzů. Po dohodě se zadavatelem byla stanovena i potřebná 75 % účast na celém vzdělávacím modulu (obecný i specifický modul).

Jak již bylo zmíněno, vycházela struktura obecného modulu z přílohy zadávací dokumentace zadavatele⁶ (příloha č. 3), navíc ale byla doplněna o specifika komunitního tlumočení, doprovodného tlumočení a techniku šušotáže (která se někdy využívá na soudech a u policie, když cizinci musí tlumočit individuálně a nelze dělat přestávky).

⁵ Zdroj: UNHCR (2009). Tlumočení při práci s uprchlíky. Manuál pro tlumočníky. Švýcarsko: UNHCR.

⁶ MPSV

U jiných technik, které byly součástí zadávací dokumentace, ale využívají se pouze v případě odborných nebo tiskových konferencí (jako technika tlumočení z listu), byly pak naopak účastníkům předány pouze teoretické základy.

Základní témata lekcí obecného modulu byla následující:

1. *Etika* (základní vztah účastníků tlumočení, základní principy etického kodexu, odpovědnost tlumočnicka, neutralita a nestrannost, mlčenlivost atd.)
2. *Komunikativní dovednosti* (předpoklady tlumočení, strategie a formy řešení konfliktu, zásady asertivity, tematická struktura dialogu)
3. *Kulturní specifika* (jazyková kulturní specifika v češtině, regionální rozrůznění češtiny, sociální varianty češtiny, styly spisovného jazyka)
4. *Úvod do tlumočení* (povinnosti tlumočnicků, techniky tlumočení, aktivní poslech a paměť) 5. *Základní techniky - Tlumočnická notace* (poznámky, symboly, příklady notace).

Kromě teoretických základů byly součástí lekcí i praktické návody, řešení konkrétních tlumočnických situací a nácvik technik. Na závěr každé lekce měla lektorka připraveny shrnující otázky (příloha č. 4), pomocí kterých si účastníci zopakovali probranou látku, ale také se připravili na závěrečné testování. Frekventanti také získali důležité rady a kontakty (pro vlastní tlumočnickou praxi) a také seznam doporučené literatury (příloha č. 5).

Základní struktura a témata lekcí jsou i součástí PP prezentací, která tvoří přílohu této metodiky (CD).

Realizace specifického modulu

(vietnamský, ruský a mongolský jazyk)

Jak již bylo zmíněno, při vytváření obsahu a realizaci kurzu byl důraz kladen převážně na lingvistická a sociokulturní specifika dané komunity. Vybraní lektori měli díky svým odborným zkušenostem a praktickým znalostem (dlouhodobý pobyt na daném území ale i dlouhodobý pobyt v ČR) dostatečný přehled o konkrétních oblastech specifického modulu. Byli tak schopni frekventantům lépe vysvětlit některá institucionální opatření, která například v některých vybraných zemích vůbec neexistují (například zdravotní pojištění).

Specifický modul v ruštině proběhl během října a listopadu 2011 ve dvanácti tříhodinových blocích (3x 45 min., 2x týdně – úterý, čtvrtek) a v šesti čtyřhodinových blocích (4x45 min., 1x týdně - sobota). Časové rozvržení se odvíjelo od časových možností frekventantů kurzů.

Specifický modul v mongolštině proběhl během října a listopadu 2011 ve dvanácti tříhodinových blocích (3x 45 min., 2x týdně – úterý, pátek) a v šesti čtyřhodinových blocích (4x45 min., 1x týdně-sobota). Časové rozvržení se odvíjelo od časových možností frekventantů kurzů.

Specifický modul ve vietnamštině proběhl během října a listopadu 2011 v sedmi tříhodinových blocích (3x 45 min., 1x týdně - pátek) a v sedmi pětihodinových blocích (5x 45 min., 1x týdně - sobota) po dobu sedmi týdnů, zbylé čtyři

vyučovací hodiny byly nahrazeny v jiný den. Časové rozvržení se odvíjelo od časových možností frekventantů kurzů.

Lektoři se kromě samotného lektorování podíleli na tvorbě obsahu kurzu, podle nastavených témat zadávací dokumentace. V jednotlivých lekcích docházelo také k praktickým nácvikům tlumočnických dovedností, k procvičování a učení se nové slovní zásobě, k vysvětlování specifických opatření a procedur a ke sdílení zkušeností získaných v procesu sociálního tlumočení. Pro každé téma byla vytvořena PP prezentace (příloha CD). Lektoři také hodně používali různé formuláře a handouty. Lektorka ruského modulu Karina Vartanian si ke všem tématům vytvořila i speciální metodiku (také na CD). Frekventanti měli rovněž k dispozici mnoho materiálů vytvořených jinými státními nebo neziskovými organizacemi (příručky, metodiky, studie, portály), které sloužili jako bohatý zdroj informací, ale také k různým domácím úkolům a samostudiu.

Realizace specifických modulů, témata:

1. **Školství a vzdělávání** (zápis dětí do školy, komunikace s učitelem, nostrifikace diplomů, vzdělávací systém ČR)
2. **Každodenní život** (rodné číslo, řidičský průkaz, matriční úřady, sjednání pojištění, banky, finanční transakce, půjčky, úmrtí, sňatek.)
3. **Trestná činnost a další protiprávní jednání** (trestné činy, správní delikty, sankce, soudnictví a orgány činné v trestním řízení, činnost kontrolních orgánů- např. kontrolovaná osoba, protokol o kontrole, odvolání,

námitky, pokuty, přestupky, domácí násilí, obchodování s lidmi, nucená práce)

4. **Zdravotnictví** (základní lékařské pojmy, zaměření na pohotovost, zubní lékařství, pediatrii, praktického lékaře, gynekologii, mateřství, zdravotní pojištění).
5. **Pobytový zákon** (pobytové tituly, systém povolování a kontroly pobytu, azyl)
6. **Zaměstnání** (úřad práce, pracovněprávní vztah, povolení k zaměstnání)
7. **Sociální zabezpečení** (ČSSZ, jednotlivé formy podpory, tzv. sociální pojištění)
8. **Podnikání** (živnostenské úřady, obchodní vztahy, obchodní společnosti a družstva, OSVČ). **Daňová problematika** (finanční úřady, daňové přiznání, DPH)
9. **Bydlení** (nájemní smlouva, výpovědní lhůta, jednotlivé poplatky, úklid, domovní řád).
10. **Administrativní činnost** (vyplnění formuláře, orgány státní správy a samosprávy).

Stáže účastníků projektu

Možnost praktické aplikace dovedností získaných proškolením byla velice přínosnou částí projektu.

Stáže absolventů kurzů, nebo jednorázová tlumočení se předběžně domlouvali již v průběhu projektu. Informace (příloha č. 6) o možnosti využití bezplatného tlumočení byly předány školám (učitelům, ředitelům, nebo výchovným poradcům), sociálním pracovníkům různých organizací, spolupracujícím organizacím v oblasti Integrace cizinců, zástupcům cizineckých komunit, nemocnicím, pedagogicko-psychologickým poradnám, matrikám, úřadům práce a jiným institucím a úřadům.

Lektoři všech vzdělávacích modulů byli v této fázi k dispozici účastníkům projektu, jako jejich metodická podpora. Frekventanti jich v případě nejasností mohli kontaktovat a konzultovat s nimi své dotazy z praxe.

Na základě dohody mezi zadavatelem a realizátorem⁷ došlo k vytvoření voucherů (příloha č. 7) a nastavení systému stáží. Osvědčilo se realizovat stáže již v průběhu vzdělávacího modulu – právě kvůli možnosti konzultace zkušeností s lektory vzdělávacích modulů. Účastníci by ale měli být proškoleni minimálně obecným modulem, aby tak dostali potřebné informace o etických pravidlech, tlumočnickém kodexu a jiných důležitých nezbytnostech tlumočnické praxe.

---

⁷ META o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů

Frekventanti kurzu absolvovali stáže v následujících organizacích a institucích:

NNO

- Lače Čhave o. s. - <http://www.lache-chave.cz/>
- InBáze Berkat o. s. - www.inbaze.cz/
- Diakonie ČCE –SCPS - <http://www.diakonie.cz/>
- La Strada ČR o.p.s. - <http://www.strada.cz/index.php/cz/>
- Info – Dráček - <http://info-dracek.webnode.cz/>
- OPU, o. s. - <http://www.opu.cz/>
- Klub Hanoi - <http://www.klubhanoi.cz/>
- Kontaktní centrum pro cizince o. s. - http://www.imigrant.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=72%3Akpcp&catid=46%3Aorganizace&Itemid=11&lang=cs
- META o. s. – <http://www.meta-os.cz/pic/>

Státní instituce

- Pražská správa sociálního zabezpečení
- Ministerstvo Vnitra – Oddělení pobytu cizinců
- Policie ČR – Odbor cizinecké policie
- Finanční úřad pro Prahu 9
- Fakultní základní škola Horní Počernice
- ZŠ a MŠ Ústavní, Praha 8
- Úřad Práce ČR – krajská pobočka v Příbrami
- Úřad Práce ČR – kontaktní pracoviště v Praze 10

Zdravotní střediska

- Všeobecná Fakultní Nemocnice v Praze, CAR, Apolinářská 18
- Praktická lékařka pro děti a dorost- Mudr. Alena Turečková
- Medicom BK - <http://www.medicombk.cz/>

Jiné

- Raiffeisen Bank - <http://www.rb.cz/>

Závěrečné testování

V průběhu projektu vytvořili lektori písemný test a koordinátor projektu nastavil systém ústního zkoušení (dohromady pro oba moduly).

Kompletní písemný test (příloha č. 8) obsahoval 10 otázek, 5 z obecného modulu a 5 ze specifického modulu. Ústní zkoušení proběhlo formou kolokvia s lektory jednotlivých modulů. Výsledky testů jsou k dispozici u realizátora projektu.

Zpětná vazba účastníků

Ze zpětné vazby získané od účastníků vzdělávacího modulu jsme získali následující informace:

1. Potvrdilo se, že forma oslovení a náboru potenciálních frekventantů vzdělávacího modulu byla efektivní. Kampaň projektu byla vhodně zaměřena.
2. Kurz splnil očekávání všech zúčastněných, jak v obecném, tak specifickém modulu.
3. Mezi nejpřínosnější části vzdělávacího modulu řadili frekventanti následující: odborné tlumočnické poznatky (tlumočení v 1. os, práce se zápisem – notýsek), praktické informace – charakteristiky tlumočení pro vlastní cizineckou komunitu, techniky tlumočení (jako např. simultánní tlumočení, zaznamenávání pomocí notace)
4. Obsahová skladba vzdělávacího modulu byla pro účastníky vyhovující, někteří by přidali více slovní zásoby, nebo větší zaměření se na nejvíce problematické situace jako např. pobytová problematika.
5. Mezi další podněty a návrhy zařadili někteří frekventanti důraz na praktické procvičování tlumočení, nebo také zazněl návrh na jiný jazykový modul na základě zkušenosti s konkrétní cizineckou komunitou a na základě požadavků na tlumočení (bulharský, rumunský).

Doporučení

Projekt „ Sociální tlumočení ve styku s cizinci“ byl pilotním projektem, ve své podstatě tedy zkušebním, a proto bychom rádi v této části uvedli v několika bodech případná doporučení pro realizaci obdobných vzdělávacích modulů. Doporučení jsou rozdělena na doporučení organizačního charakteru a na doporučení obsahového charakteru a jsou zpracovány na základě evaluačních rozhovorů mezi lektory a koordinátorem projektu.

1. Organizační

- Je důležité, aby účastníci projektu věděli, že pro účast na stážích je potřebné mít pracovní povolení. Celkově by měl kurz být vnímán samotnými účastníky jako další vzdělávání vztahující se k jejich pracovnímu uplatnění. V případě realizace obdobného vzdělávacího modulu, doplněného o placené stáže je vhodné uvádět informaci o potřebě pracovního povolení již do letáků určených k náboru potenciálních účastníků.
- Technická vybavenost v pilotním kurzu byla dostačující, nicméně důležité je mít také dobré zvukové vybavení (sluchátka, reproduktory - možnost poslechu nahrané řeči nebo materiálu z rádia a televize pro procvičování tlumočnických dovedností), pro použití nahrávacího zařízení pro opětovný poslech a hodnocení tlumočnických pokusů účastníku kurzu.
- Součástí náboru by mělo být i testování znalosti českého jazyka, nejenom ústné, ale i písemné. V některých případech by bylo

vhodné otestovat i znalost specifického jazyka⁸. Lektoři mohou ještě před kurzem vytvořit krátký test, ve kterém by znalost obou jazyků mohli dostatečně ověřit.

- Delší časové období pro realizaci kurzu. Ideální by bylo, pokud by vzdělávací modul měl větší časové rozpětí a účastníci by se tak setkávali jenom 1x týdně. Takový časový rozvrh by byl více vyhovující vzhledem k pracovní nebo studijní vytíženosti potenciálních účastníků.

2. Obsahová

- Délka kurzu. Pro většinu účastníků nebyla délka kurzu dostačující. Pro frekventanty, kteří měli možnost uplatňovat nové poznatky v praxi současně s účastí na projektu (například, tlumočili v zaměstnání, nebo zprostředkovali komunikaci mezi cizinci a různými organizace – kupříkladu kulturní mediátoři InBáze Berkat) byla délka kurzu odpovídající. Měli možnost okamžitě vyzkoušet a procvičit nové informace o tlumočení, překládání a využít teoretické informace získané k jednotlivým tématům. Frekventanti, kteří neměli podobnou výhodu, postrádali praktické návyky. Pro ně by se vyplatilo prodloužit praktickou část kurzu (tlumočnická a překladatelská cvičení, cvičení na rozvoj paměti a soustředěnosti, na rozvoj komunikativních dovedností, ale také na rozvoj slovní zásoby). Znalosti, dovednosti a slovní zásoba sociálních tlumočnicků musí být tak rozsáhlé, že rozsah

---

⁸ U cizinců, kteří v ČR pobývají delší dobu, je možné, že znalost „mateřského jazyka“ není dostatečná pro účely tlumočení.

vzdělávacího modulu určený k jejich kvalifikaci by měl být mnohem větší.

- Právní tematika. Některým tématům specifického modulu je lepší dát větší prostor než jiným. Pro většinu sociálních tlumočnicků je právo nejproblematictější oblastí. Pokud by tedy nebylo možné zvětšit celkový rozsah kurzu, určitě je potřeba více času věnovat právní problematice, která musí být zpracována a lektorována odborníky na dané téma.
- Překlad. Ze vzdělávacího modulu by neměl být vyloučen překlad. Nejen že napomáhá k rozšiřování slovní zásoby a ke zlepšení práce s jazyky, ale je také každodenní zkušeností sociálních tlumočnicků, kteří mnoho času tráví vyplňováním různých formulářů, překladem smluv, pravidel atd.

Kontakty na absolventy kurzu

Zde jsou uvedeny kontakty na frekventanty kurzu Sociální tlumočení ve styku s cizinci. Frekventanti byli proškoleni vzdělávacím modulem, nicméně míra jejich znalostí terénu, zkušeností s tlumočením a odbornosti je různorodá. Pro případná doporučení kontaktujte prosím realizátora projektu, nebo lektory vzdělávacích modulů.

Kontakty na absolventy vietnamského modulu

Jméno a příjmení	tel.číslo	emai
Anh Vu Nguyen	728 706 565	anh_vu@volny.cz
Sang Tran Van	606 541 842	sangtranvan@seznam.cz
Ly Vu Mai	775 518 779	vu.maily.vn@gmail.com
Bui Thuy Duong	608 662 737	thuyduong3011@seznam.cz

Kontakty na absolventy mongolského modulu

Jméno a příjmení	tel.číslo	emai
Norovsambuli Gombo	731 529 995	czustudium@yahoo.com
Tsengelmaa Zorigt	775 895 517	tsengelmaa_z@yahoo.com
Otgon Erdene Erdenebat	724 747 789	e_otgonn05@yahoo.com
Zoloo Dorjbat	721 980 924	zoloo.mng@gmail.com

Kontakty na absolventy ruského modulu

Jméno a příjmení	tel.číslo	emai
Irina Andriišina	606 567 781	andris@luxusnilatky.cz
Ina Avramioti	775 161 761	ina@strada.cz
Ion Avramioti	608 704 681	avramioti@seznam.cz
Viktoría Valeeva	773 621 706	v.valeeva@gmail.com
Marina Pojmanová	739 156 494	marina.pojmanova@email.cz

Přílohy

Příloha č. 1: Letáky projektu

META o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů

hledá zájemce z řad cizinců (z vietnamské, mongolské a ruské komunity) pro účast na **bezplatném** vzdělávacím kurzu:

„Sociální tlumočení ve styku s cizinci“.

Chcete využít Vaše jazykové dovednosti v češtině a mateřském jazyce? Zajímá Vás oblast sociálního tlumočení ve styku s Vašimi krajany? Chcete zlepšit možnosti Vašeho pracovního uplatnění? Přihlaste se do kurzu sociálního tlumočení!

Kurz je rozdělen do dvou modulů. V prvním obecném modulu (24 vyučovacích hodin) se účastníci seznámí s těmito základními zásadami a technikami tlumočení: **Etika** (etický kodex, role a odpovědnost, mlčenlivost atd.); **Komunikativní dovednosti** (vedení rozhovoru, zvládnutí konfliktních situací); **Interkulturní komunikace**; **Úvod do tlumočení** (strategie a techniky, paměťová cvičení); **Základní techniky** (konsekutivní techniky se zápisem a práce s textem).

Ve druhém specifickém modulu (60 vyučovacích hodin) se výuka zaměří na oblasti jako: **Školství a vzdělávání**; **Každodenní život** (rodné číslo, řidičský průkaz, pojištění, banky atp.); **Trestná činnost a další protiprávní jednání** (trestné činy, soudnictví, pokuty, odvolání, námitky atp.); **Zdravotnictví** (základní lékařské pojmy, pohotovost, zubní lékařství, zdravotní pojištění); **Pobytový zákon**; **Zaměstnání** (úřad práce, pracovněprávní vztah); **Sociální zabezpečení** (ČSSZ, sociální pojištění); **Podnikání** (živnostenské úřady, obchodní vztahy, OSVČ, **daňová problematika**-finanční úřady, daňové příznání, DPH); **Bydlení** (nájemní smlouva, výpovědní lhůta) atd.

Úspěšní absolventi kurzu obdrží osvědčení o absolvování kurzu Sociálního tlumočení ve styku s cizinci a v závěrečné fázi projektu jim bude zprostředkována placená stáž v některé z vybraných organizací.

Zájemce o účast v kurzu prosíme, aby kontaktovali koordinátorku projektu Petru Kozílkovou.

Kontakt:

Petra Kozílková
META o. s. - Sdružení pro příležitosti mladých migrantů
Ječná 17, Praha 2, 120 00
www.meta-os.cz
Tel.: 222 521 446, email:kozilkova@meta-os.cz

META o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů

hledá zájemce z řad cizinců (z vietnamské, mongolské a ruské komunity) pro účast na **bezplatném** vzdělávacím kurzu:

„Sociální tlumočení ve styku s cizinci“.

Chcete využít své jazykové dovednosti v češtině a mateřském jazyce? Zajímá Vás oblast sociálního tlumočení ve styku s Vašimi krajany? Chcete zlepšit možnosti svého pracovního uplatnění? Přihlaste se do kurzu sociálního tlumočení!

Kurz je rozdělen do dvou modulů. V prvním obecném modulu (24 vyučovacích hodin) se účastníci seznámí s tématy:

Etika tlumočení; Komunikativní dovednosti; Interkulturní komunikace; Úvod do tlumočení; Základní techniky tlumočení.

Ve druhém specifickém modulu (60 vyučovacích hodin) se výuka zaměří na oblasti:

Školství a vzdělávání; Každodenní život; Trestná činnost a další protiprávní jednání; Zdravotnictví; Pobytový zákon; Zaměstnání; Sociální zabezpečení; Podnikání a daňová problematika; Bydlení.

Úspěšní absolventi kurzu obdrží osvědčení o absolvování kurzu „Sociálního tlumočení ve styku s cizinci“ a v závěrečné fázi projektu jim bude zprostředkována placená stáž.

Zájemce o účast v kurzu prosíme, aby kontaktovali koordinátorku projektu Petru Kozílkovou.

Kontakt:

Petra Kozílková
META o. s. - Sdružení pro příležitosti mladých migrantů
Ječná 17, Praha 2, 120 00
www.meta-os.cz
Tel.: 773 609 395, email: kozilkova@meta-os.cz

Tento materiál je hrazen z finančních prostředků MPSV

META o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů

hledá zájemce z vietnamské komunity pro účast na
bezplatném vzdělávacím kurzu:

„Sociální tlumočení ve styku s cizinci“.

Chcete využít Vaše jazykové dovednosti v češtině a mateřském jazyce? Zajímá Vás oblast sociálního tlumočení ve styku s Vašimi krajany? Chcete zlepšit možnosti Vašeho pracovního uplatnění? Přihlaste se do kurzu sociálního tlumočení!

Kurz je rozdělen do dvou modulů. V prvním obecném modulu (24 vyučovacíh hodin) se účastníci seznámí s tématy: **Etika; Komunikativní dovednosti; Interkulturní komunikace; Úvod do tlumočení; Základní techniky tlumočení.** Lektorkou bude PhDr. Jitka Cvejnová.

Ve druhém specifickém modulu (60 vyučovacíh hodin) se výuka zaměří na oblasti: **Školství a vzdělávání; Každodenní život; Trestná činnost a další protiprávní jednání; Zdravotnictví; Pobytový zákon; Zaměstnání; Sociální zabezpečení; Podnikání a daňová problematika; Bydlení.** Kurz povede Mgr. Jiří Kocourek, předseda Klubu Hanoi.

Úspěšní absolventi kurzu obdrží osvědčení o absolvování kurzu Sociálního tlumočení ve styku s cizinci a v závěrečné fázi projektu jim bude zprostředkována placená stáž.

Zájemce o účast v kurzu prosíme, aby kontaktovali koordinátorku projektu Petru Kozílkovou.

Kontakt:

Petra Kozílková
META o. s. - Sdružení pro příležitosti mladých migrantů
Ječná 17, Praha 2, 120 00
www.meta-os.cz
Tel.:773 609 395, email:kozilkova@meta-os.cz

Příloha č. 2: Elektronický dotazník projektu

Dotazník pro zájemce o kurzy Sociální tlumočení ve styku s cizinci.
(tyto údaje jsou důvěrné a slouží pouze pro účely projektu)

Jméno a příjmení:		Věk:	Pohlaví:
Země původu:		Délka pobytu v ČR:	
Telefon:	E-mail:		
Jazykové dovednosti (uvedte prosím úroveň)			
mateřský jazyk		český jazyk	
Časové možnosti pro návštěvu kurzů (uvedte dny a hodinu):			
Jiné důležité informace:			

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV.

Příloha č. 3: Zadávací dokumentace projektu

Příloha A

Spolupráce s externím realizátorem zahrnuje následující aktivity ve fázích:

a) Informační kampaň a oslovení potenciálních účastníků projektu. Nábor účastníků projektu.

Oslovení účastníků projektu prostřednictvím distribuce propagačních materiálů (plakáty a letáky) do NNO pracujícími s cizinci, Integračních center, vysokých škol a na další vhodná místa. Prezentace projektu na webových stránkách dodavatele. Prezentace na webových stránkách cizinci.cz a mpsv.cz (zajistí zadavatel). Mediální kampaň v podobě rozhlasového spotu nebo informace v tisku. Nábor účastníků projektu. Minimální počet účastníků v projektu je 9 osob (3 osoby v každém modulu).

předpokládaná doba trvání: 3-4 týdny před zahájením školení

b) Zajištění prostor vhodných pro realizace školení

Prostory budou vyhovovat rozměry a budou dostatečně vybaveny pro účel konání jazykové semináře (odpovídající světelné a teplotní podmínky a nábytek, dostačující technické vybavení, přístup k sociálnímu zařízení, adekvátní dostupnost prostřednictvím MHD).

předpokládaná doba trvání: do zahájení školení

c) Oslovení a zajištění lektorů na obě části semináře

předpokládaná doba trvání: do zahájení školení

d) Realizace prvního/obecného modulu, který bude obsahovat tyto části:

1. **Etika** (např. etický kodex, role a odpovědnost tlumočnicka, profesionálnost, nestrannost, diskrétnost, mlčenlivost, užívání 1 osoby, srozumitelnost) / 4-6 hod
2. **Komunikativní dovednosti** (vedení rozhovorů, zvládání konfliktních a stresových situací) / 4-6 hod
3. **Kulturní specifika** / 3 hod
4. **Úvod do tlumočení** (právní úprava tlumočnické a překladatelské činnosti, strategie a techniky, paměťová cvičení) / 4-6 hod
5. **Základní tlumočnické techniky** (konsektivní tlumočení se zápisem (notací) a tlumočení z listu, práce s textem) / 3 hod

Předpokládaná doba trvání: 18-24 hod v rozmezí 2 týdnů

e) Realizace specifického modulu souběžně ve třech jazykových verzích (vietnamština, mongolština, ruština) na téma:

8. **Školství a vzdelávání** (zapisování do školy, komunikace s učitelem, nostrifikace diplomů, vzdělávací systém ČR)
9. **Každodenní život** (rodné číslo, řidičský průkaz, matriční úřady, sjednání pojištění, banky, finanční transakce, půjčky, matriční úřady, úmrtí, sňatek).

Trestná činnost a další protiprávní jednání (trestné činy, správní delikty, sankce, soudnictví a orgány činné v trestním řízení, činnost kontrolních orgánů – např. kontrolovaná osoba, protokol o kontrole, odvolání, námítka, pokuty, přestupky, domácí násilí, obchodování s lidmi, nucená práce)

10. **Zdravotnictví** (základní lékařské pojmy, zaměření na pohotovost, zubní lékařství, pediatrii, praktického lékaře, gynekologii, mateřství, zdravotní pojištění)
11. **Pobyťový zákon** (pobyťové tituly, systém povolování a kontroly pobytu, azyl)
12. **Zaměstnání** (úřad práce, pracovněprávní vztah, povolení k zaměstnání)
13. **Sociální zabezpečení** (ČSSZ, jednotlivé formy podpory, tzv. sociální pojištění)
14. **Podnikání** (živnostenské úřady, obchodní vztahy, obchodní společnosti a družstva, OSVČ). **Daňová problematika** (finanční úřady, daňové přiznání, DPH)
15. **Bydlení** (nájemní smlouva, výpovědní lhůta, jednotlivé poplatky, úklid domovní řád). **Administrativní činnost** (vyplnění formuláře, orgány státní správy a samosprávy)

Předpokládaná doba trvání: přibližně 60 hodin v rozmezí max. 6 týdnů

f) Závěrečné testování účastníků kurzu

Dodavatel vypracuje písemný a ústní test, který v závěru projektu umožní absolventům kurzu prokázat nabyté vědomosti a dovednosti.

Předpokládaná doba trvání: 1 týden

g) Tvorba závěrečných osvědčení (ve spolupráci se zadavatelem)

Dodavatel vyhotoví osvědčení o absolvování kurzu. Zadavatel poskytne logo.

h) Zpracování metodiky a její příprava k vydání v tištěné podobě

Dodavatel zpracuje metodiku kurzu sociálního tlumočení k jejímu budoucímu vydání.

ch) Zabezpečení stáže pro úspěšné absolventy kurzu včetně vyhotovení a vytištění voucherů

Navázání kontaktu se zájemci o zprostředkování bezplatného tlumočení (NNO, Integrovaná centra, nemocnice, škola apod.) a domluva o předběžné spolupráci (v průběhu školení). Zajištění kontaktní emailové adresy a telefonické linky, na kterou se mohou zájemci o umístění tlumočnicka obracet. Umístění kurzistů na stáž do vybrané organizace (po závěrečném testování), popřípadě jednorázové zprostředkování tlumočení. **Vouchery** bude tlumočnicka uplatňovat v rámci své stáže/jednorázového tlumočení. Voucher bude obsahovat jméno tlumočnicka, datum, čas, od kdy do kdy proběhlo tlumočení a podpis a razítko organizace, která si tlumočnicka najala. Potvrzený voucher dodavatel tlumočnickovi následně proplatí. Celkem bude k dispozici 300 voucherů v hodnotě 250 Kč. Tyto budou rovnoměrně rozděleny mezi účastníky všech jazykových skupin. Každý tlumočnicka, by měl dostat příležitost nejméně dvakrát tlumočit. Stáž bude probíhat od konce školení do listopadu 2011.

Předpokládaná doba trvání: v průběhu konání kurzu do konce listopadu

i) Závěrečná zpráva z projektu (do 5.12.2011)

Příloha č. 4: Otázky k lekcím obecného modulu

Lekce 1:

1. Co je to komunitní tlumočení?
2. Které přístupy k tlumočnické profesi znáte?
3. Co je tlumočnická etika a čeho se týká?
4. Které jsou základní principy etického kodexu?
5. Kdy může tlumočnický odmítnout úkol?
6. Co je jazyková přesnost překladu?
7. Jak může tlumočnický zachovat neutralitu?
8. Co znamená nezávislost a nestrannost při tlumočení?
9. Které body patří do profesní etikety?
10. Které jsou rozdíly mezi komunitním a soudním tlumočením?

Lekce 2:

1. Které obtíže nastávají při komunikaci?
2. Které jsou základní typy komunikace?
3. Které jsou základní kódy v rámci komunikace?
4. Kterými principy se řídí úspěšná komunikace?
5. Co je to konflikt a jak vzniká?
6. Které jsou strategie řešení konfliktů?
7. Co je to asertivita?
8. Které techniky asertivity znáte?
9. Co udělá tlumočnický, když nerozumí určitému slovu ve výpovědi?
10. Co udělá tlumočnický, když jedna strana uráží druhou?

Lekce 3:

1. Co jsou kulturní specifika?
2. Jak užíváme tituly v češtině?
3. Jak překládáme tykání a vykání osob?
4. Jaké jsou rozdíly mezi mluvenou a psanou češtinou?
5. Jaké je regionální rozrůznění češtiny?
6. Co jsou sociální varianty češtiny?
7. Která pravidla společenského styku jsou v ČR důležitá?
8. Jak pracovat s frázemi a idiomy?
9. Jak hledáme významy slov?
10. Jak pracovat s emoční reakcí na význam při tlumočení?

Lekce 4:

1. Kdo může tlumočit?
2. Co znamená, že tlumočnick je přibrán?
3. Který je Váš pracovní jazyk B?
4. Co je to prognózování výpovědi?
5. Co je to konsekutivní tlumočení?
6. Co je to simultánní tlumočení?
7. Co je to chuchotage?
8. Co je to tlumočení z listu?
9. Co je to krátkodobá a dlouhodobá paměť?
10. Kdy potřebujeme doslovné tlumočení?

Lekce 5:

1. Při kterém druhu tlumočení používáme notaci?
2. Co je třeba zapisovat?
3. Proč zapisujeme určité informace?
4. Je notace předepsaná nebo má individuální charakter?
5. Mohu při notaci používat svůj vlastní systém poznámek?
6. Proč se užívá diagonální postup?
7. Které větné členy mám zapisovat?
8. Jak můžu zapisovat slovesa?
9. Jak byste zapsal přečtenou větu?
10. Jak dlouhý úsek můžeme tlumočit s notací?

Příloha č. 5: Doporučená literatura obecného modulu

Čeňková, I. a kol.: *Teorie a didaktika tlumočení I.* ,Praha: Univerzita Karlova ,2001

Čeňková, Ivana: *Úvod do teorie tlumočení* 1. vyd. 2008, Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka o.s.

Gillies, Andrew: *Note-taking for Consecutive Interpreting.* 2005, Manchester, St Jerome Publishing

Jones, Roderick: *Conference Interpreting Explained.* 1998, St Jerome Publishing

Seleskovitch, Danica: *L'interprète dans les conférences internationales.* 1968, Cahiers Champollion

Rozan, Jean-François: *La Prise de Notes en Interprétation Consécutive.* 1956,

Taylor-Bouladon, Valerie: *Conference Interpreting — Principles and Practice.* 2007, 2. vydání

Další literatura:

ČEŇKOVÁ, I. (1988). *Teoretické aspekty simultánního tlumočení*, AUC Philologica monographia XCIX, Praha.

ČERNOV, G. V. :*Osnovy sinchronnogo perevoda*, Moskva, Vysšaja škola, 1987

GAMBIER, Y. - GILE, D. - TAYLOR, Ch. (eds.): *Conference Interpreting: Current Trends in Research*, J. Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 1997

GILE, D. :*Regards sur la recherche en interprétation de conférence*, Presses Universitaires de Lille, 1995

CHERNOV, G.: *Inference and Anticipation in Simultaneous Interpreting. A probability-prediction model.* J. Benjamins: Amsterdam/Philadelphia, 2005

KALINA, S.: *Strategische Prozesse beim Dolmetschen*, Gunter Narr Verlag, 1998

KENÍŽ, A.:*Úvod do komunikačnej teorii tlmočenia*, FF UK Bratislava, 1980

- KURZ, I.: *Simultandolmetschen als Gegenstand der Interdisziplinaren Forschung*, Wien, 1997
- LEDERER, M.: *La traduction simultanée (expérience et théorie)*, Lettres modernes Minard, Paris, 1991
- MATYSSEK, H.: *Handbuch der Notizentechnik für Dolmetscher: ein Weg zur sprachunabhängigen Notation I, II*, Heidelberg, J. Gross, 1989
- MINJAR-BELORUČEV, R. K.: *Zapisi v posledovatelnom perevode*, Moskva Stella Library, 1997
- NOVÁKOVÁ, T.: *Tlmočenie: teoria - vyučba - prax*, Univerzita Komenského, Bratislava, 1993
- PÓCHHACKER, F. - SCHLESINGER, M. (eds.): *The Interpreting Studies Reader*. Routledge Language Readers: London and New York, 2002
- PÓCHHACKER, F.: *Introducing Interpreting Studies*. Routledge: London and New York, 2004
- UNHCR (2009). *Tlumočení při práci s uprchlíky. Manuál pro tlumočníky*. Švýcarsko: UNHCR.

Příloha č. 6: Leták s nabídkou bezplatných stáží

Potřebujete tlumočníky z řad vietnamské, mongolské a ruské komunity a nemáte na ně finanční prostředky?

META o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů

Vám nabízí zdarma tlumočnické služby frekventantů projektu „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“

Stáže mohou být buď ve formě jednorázových tlumočení, nebo ve formě vícehodinových tlumočnických asistencí (max. 20 hod.).

Jednotlivé stáže by měli proběhnout koncem října 2011 a v prvních třech týdnech listopadu 2011. Tlumočníci budou financováni z rozpočtu veřejné zakázky, musí ale tlumočit pro registrované organizace, instituce, nebo sdružení. V případě zájmu, nebo konkrétních dotazů kontaktujte prosím koordinátorku projektu Petru Kozílkovou.

Kontakt:

Petra Kozílková
META o. s. - Sdružení pro příležitosti mladých migrantů
Ječná 17, Praha 2, 120 00
www.meta-os.cz
Tel.: 773 609 395, email:kozilkova@meta-os.cz

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV

Příloha č. 7: Voucher

Voucher projektu Sociální tlumočení ve styku s cizinci

Jméno tlumočnicka:

Adresa:

Datum tlumočení	Jméno organizace a kontaktní osoby	Místo	Jazyk	Hodina od-do	Počet jednotek	Celková částka (hradí META o. s.)	Podpis a razítko organizace

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV

Příloha č. 8: Písemné testy obecného a specifických modulů

Test kurzu „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“

Jméno:

Datum:

Část: **Obecný modul**

1. Které jsou hlavní etické principy tlumočnické profese? Které se Vás jako tlumočnicka budou osobně týkat?
2. Které jsou základní typy komunikace? S kterými pracuje komunitní tlumočnick?
3. Uveďte nejméně 3 jazyková kulturní **specifika** češtiny.
4. Vysvětlete podrobně pojem konsektivní tlumočení. Popište tento typ tlumočení.
5. **Jak byste zaznamenali pomocí notace tento text.** Předpokládejte, že byste tento text měli tlumočit.

Počet cizinců v České republice i jejich podíl na celkové populaci stále narůstá. Za uplynulých 12 let se přibližně zdvojnásobil, vyplývá z údajů, které zveřejnil Český statistický úřad. V roce 1997 činil podíl cizinců v Česku 2,04 procenta populace. Loni na konci září žilo v Česku celkem 437.251 cizinců, bylo to 4,2 procenta celkové populace; celkem v zemi žilo 10,501.197 obyvatel. **Ve srovnání s ostatními státy EU je přesto v Česku podíl cizinců podprůměrný; průměrně v zemích unie žije bezmála šest procent cizinců.** Nejvyšší podíl na obyvatelstvu mají cizinci v Lucembursku, žije jich tam přes 40 procent. Vyšší podíl cizinců na celkové populaci než v Česku demografové zaznamenali například v Rakousku, Estonsku či Lotyšsku; naopak za Českou republikou se umístily země jako Bulharsko, Polsko a Rumunsko. Od roku 1993, kdy v Česku žilo 0,75 procenta cizinců, se jejich počet zvýšil více než pětkrát; s výjimkou **poklesu v roce 2000** každoročně počet cizinců v České republice **roste**. Bez mála třetinu cizinců žijících v roce 2008 v Česku tvoří Ukrajinci; žilo jich zde celkem 132.000. Druhou příčku žebříčku obsadili s **17,3 procenta Slováci**, těch žilo v Česku 76.000. Následovali občané Vietnamu, Ruska a Polska.

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV.

Test kurzu „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“

Modul: Ruský jazyk

Jméno:

Datum:

Část: Specifický modul – ruský jazyk

I. Slovníček a zkratky (je možnost, že bude několik variant překladu)

1. Napsat česky význam plus ruský překlad.

MVČR -

FÚ -

OAMP -

odst. -

OSVČ -

2. Přeložit. Pokud existuje více významů nebo více variant překladů, zkuste vyjmenovat maximální počet. Pokud Vám napadne příklad použití – uveďte ho (například: rada – správní rada).

Správní orgán -

Předpis -

Prohlášení -

Řízení -

Trvalý pobyt -

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV.

II. Texty. Překlad.

3. Úryvek textu Cizinci v tísní (článek, zdroj: časopis Nový Prostor) – přeložit do ruštiny.

„Začíná to dopisem s hlavičkou cizinecké policie v Plzni. Sergej je rozčilený a trvá několik minut, než si sedne a přestane mávat papíry v ruce. V Plzni žije již několik let a cítí se tu doma. Stále je ovšem bez trvalého pobytu, který by mu dal jistotu. V Česku je na podnikatelském vízu. Stejně jako každý jiný musí platit zálohy na sociálním pojištění. Když ale loni na podzim odjel na tři měsíce na Ukrajinu, tak složenky neposílal. Po návratu se na sociálce dohodl, že vše dorovná do začátku dubna, ale mezitím se o jeho platby začala zajímat cizinecká policie. Ve schránce pak našel psaní, které ho tolik vyvedlo z míry. Cizinecká policie zahájila řízení vedoucí ke zrušení Sergejova povolení k dlouhodobému pobytu. Hrozí mu rychlý a nechtěný odjezd ze země. Nerozumí tomu, netušil, že by mohl mít takové potíže.

4. Úryvek textu (článek, zdroj: Info Praga) – přeložit do češtiny.

„Городские власти Праги планируют создать новый интеграционный центр для иностранцев, главной целью которого станет помощь мигрантам в адаптации к жизни в чешском обществе.

Как сообщает портал denik.obce.cz, центр будет сотрудничать с общественными некоммерческими организациями, государственными и городскими учреждениями. Об этом заявил член городского совета Праги Лукаш Кауцки. Он считает, что следует объединить в одном месте специалистов, способных реально помочь иностранцу. «Сейчас мигрантов консультируют в разных местах и не всегда качественно», - отметил Кауцки.“

5. Krátká (několik vět) písemná úvaha v češtině i ruštině.

Otázka:

Má se tlumočnick zabývat pouze jazykem? Nebo má i další funkce, jako, například poskytování informace o zemi původu? Má či nemá postavit se za práva klienta, když získá přesvědčení, že jsou porušována v důsledku kulturního nedorozumění? Má se ujmout aktivnější role, pokud vidí, že mezi účastníky komunikace přetrvává nedorozumění/nepochopení?

Test kurzu „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“

Modul: Vietnamský jazyk

Jméno:

Datum:

Část: Specifický modul – vietnamský jazyk

1. Jaké existují druhy povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců? Napište nejprve česky a poté přeložte do vietnamštiny co nejlépe tak, aby jim cílová skupina (vietnamští podnikatelé v Praze) co nejlépe rozuměli.

Přechodné pobyty: přeložte

pobyt bez víza: přeložte

krátkodobé vízum: přeložte

dlouhodobé pobyty: přeložte

trvalý pobyt: přeložte

2. Vyjmenujte základní územní správní jednotky systému administrativního členění územních jednotek. Nejde nám o typy obcí a jejich velikost, ale o typy území. Nejprve ve vietnamštině, poté přeložte do češtiny.

3. Přeložte následující text písemně do vietnamštiny.

Od r. 2011 je Ministerstvo vnitra nově odpovědné za **agendu dlouhodobých pobytů a dlouhodobých víz**. Tuto kompetenci převzalo od cizinecké policie.

V praxi to znamená, že se mění **pracoviště vyřizující záležitosti spojené s pobytem na území ČR**. Zároveň se mění také **spádové oblasti** určující, pod jaké pracoviště cizinci spadají.

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV.

na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu nebo jste-li občan EU nebo jeho rodinný příslušník a pobýváte-li na území přechodně)

4. Přeložte do vietnamštiny z projektového jazyka:

záměr:

cíl:

aktivita:

výstup:

5. Vyjmenujte tři rozdíly mezi systémem českého a vietnamského školství

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV.

Test kurzu „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“

Modul: Mongolský jazyk

Jméno:

Datum:

Část: Specifický modul – mongolský jazyk

1. Počet pracujících cizinců na Vysočině klesl (*Miloš Molák, odbor regionálního rozvoje*) -přeložit do mongolštiny.

Na trhu práce v kraji Vysočina působí a zaměstnanost ovlivňují také pracovníci ze zahraničí. Jejich počet se dá považovat za jakýsi indikátor situace na trhu práce a také naznačuje hospodářskou úroveň území. Výrazný nárůst počtu cizinců v kraji lze sledovat od roku 2004. Nejvyšší množství cizinců v našem kraji pracovalo v letech 2007 a 2008, kdy vrcholil ekonomický rozvoj kraje. Světová finanční krize se již ke konci roku 2008 projevila v poklesu růstu pracujících cizinců, výrazný propad byl pak zaznamenán v následujícím roce. V období růstu se nejvíce zvětšoval počet cizinců s pracovním povolením, zároveň byl u této skupiny zaznamenán největší propad v období krize. Nejstabilnější skupinou zůstávají cizinci s živnostenským oprávněním.

2. Následující text přeložit do češtiny (zdroj <http://www.mzv.cz/ulaanbaatar/cz/index.html>)

Визийн ярилцлага ямар хэлээр явагдах вэ, мөн нэмэлт материалууд орчуулсан байх шаардлагатай юу?

Ярилцлага чех монгол хэлээр явагдана. Ярилцлагын үед мэдүүлэгч, консулын ажилтан хоёрт хэлмэрчлэх орчуулагч байнга байлцана. Тус ЭСЯ нь ярилцлагыг англи хэлээр явуулах боломж олгодог. Хуулийн дагуу шаардагдах баримт бичгүүд чех эсвэл англи хэл рүү орчуулагдсан байна (энэ нь урт хугацааны визэнд хамаарахгүй, урт хугацааны визийн бүх баримт бичиг зөвхөн чех хэл рүү орчуулагдсан байна).

3. Napište český význam a mongolský překlad.

ÚP –

OSVČ –

OSSZ –

VZP –

OAMP –

4. Odpovězte na otázky.

A. Mohou cizinci bez trvalého pobytu v ČR cestovat do zemí EU?

B. Co je to nízkoprahový kurz češtiny pro cizince?

C. Jak může být ukončeno zaměstnání (pracovní poměr)?

D. Jak žádat o uznání vzdělání (střední a vysokoškolské) ze země původu?

E. Co jsou to DPČ a DPP? Jaký je mezi nimi rozdíl?

5. Jaké problémy mohou nastat při sociálním (komunitním) tlumočení? Uveďte osobní zkušenosti získané v průběhu praxe/stáže.

Tento projekt je realizován v rámci veřejné zakázky MPSV.

Slovníčky specifických modulů

Zde přikládáme slovníčky, které byly používány v konkrétních modulech pro některá témata. Většina slovní zásoby je i součástí PP prezentací jako CD příloha této metodiky. V ruském modulu byly slovníčky převážně součástí handoutů, které si vytvářeli frekventanti s lektorkami v průběhu kurzu.

A. Mongolský specifický modul

1. Školství a vzdělávání

Terminologie

Mateřská škola - цэцэрлэг

Základní – суурь сургууль

S vyučením – мэргэжлийн үнэмлэхтэй

S maturitou - аттестаттай

Střední- дунд сургууль

Vyšší odborné – мэргэжлийн дээд

Stupeň vzdělání – боловсролын түвшин

2. Stupeň základní školy – ахлах анги

1. Stupeň základní školy - бага анги

Zkrácená studia - богиносгосон сургалт

Nástavby SOU - мэргэжлийн тусгай дунд сургуулийн мэргэжил дээшлүүлэх

SOU (maturita, vyučení) – мэргэжлийн тусгай дунд сургууль (аттестат, мэргэжлийн үнэмлэх)

SOŠ (maturita) – мэргэжлийн дунд сургууль (аттестат)

Gymnázium (maturita) – гимнази (аттестат)

VOŠ (absolutorium) – Мэргэжлийн дээд сургууль (сургууль дүүргэсэн тухай бичиг баримт)

Péče v rodině (péče mimo vzdělávací soustavu) – гэрийн асаргаа (боловсролын системээс гадуурх асаргаа)

Үг зүйн тайлбар

Сурагчийн дэвтэр (Žákovská knížka,ŽK) – сурагчийн дүн, сурагчид багшаас өгсөн сайшаал, зэмлэл зэргийг тэмдэглэсэн, багш-эцэг,эхийн харилцах дэвтэр

Бяцхан дэвтэр (Notýsek) – Бага насны хүүхдүүдийн хэрэглэдэг сурагчийн дэвтэр

Дүн (Známky) – Дүн нь 1 – 5 хүртэл байдаг бөгөөд хамгийн сайн дүн нь 1 (онцсайн-výborná), хамгийн муу нь 5 (хангалтгүй-nedostatečná)

Гэрийн даалгавар (Domácí úkol,DÚ) – гэртээ хийхээр багшаас сурагчид өгсөн гэрийн даалгавар. Сурагч нь даалгавараа хийгээд эцэг, эхийн гарын үсгийг зуруулсан байх ёстой.

Зэмлэл (Poznámka) – Сурагч буруу үйлдэл хийсэн тохиолдолд (сахилгагүйтэх, гэрийн даалгавар хийгээгүй ирэх, багшийг үл сонсох гэх мэт) багшаас өгсөн зэмлэл.

Сайшаал (Pochvala) – Хамт олондоо үлгэр дууриал болох, суралга, сахилга, спортын амжилт гаргах зэрэгт багш сурагчийг сайшаана.

Донго (Důtka) – Сургуулийн дотоод журмыг удаа дараалан зөрчсөн тохиолдолд донгодно. Донгыг эхлээд ангийн багш, дараа нь захирал олгоно.

Тайлбар бичиг (Omluvenka) – Сурагч хичээлдээ очоогүй тохиолдолд шалтгааныг нь сурагчийн дэвтэрт бичиж явуулна.

Бичгийн ажил (Písemka) – Хичээлийн явцад мэдлэгийг шалгах бичгийн шалгалт, тест

10, 5 минутын тест (Desetiminutovka, pětiminutovka) – Богино хугацааны бичгийн шалгалт, тест

Цээж бичиг (Diktát) – Зөв бичгийг шалгасан бичгийн шалгалт

Аман шалгалт (Zkoušení) – Мэдлэг шалгах аман шалгалт

Сургуулийн дотоод зохион байгуулалт

Өдөр өнжүүлэх (Školní družina) – бага ангийн сурагчдыг хичээлийн дараа үлдээж, эцэг, эх нь ажлын дараа ирж авах хүртэл тоглуулах, даалгавар хийлгүүлэх зэргээр байлгадаг.

Дугуйлан, чөлөөт цагийн арга хэмжээ (Kroužky, volnočasové aktivity) – Ихэнхи сургуулиуд хичээлээс гадна урлаг, спортын, байгалийн судлал болон бусад төрлийн сонирхолтой дугуйлангууд хичээллүүлдэг. Сурагчимд нь дугуйланд хичээлийн хагас жил бүрийн эхэнд бүртгүүлж орно.

Сургуулийн хоолны газар (Školní jídelna) – Сурагчдад өдрийн хоол өгөх зориулалттай. Хоол нь төлбөртэй.

Ангийн багш (Třídni učitel) – Анги бүр нь сурагчдын зохион байгуулалттай үйл ажиллагаа, удирдлага хариуцсан анги удирдсан багштай байна. Ангийн багш нь сургууль, эцэг эхийг холбох гол хэрэглүүр болох бөгөөд эцэг эхчүүд нь өөрийн хүүхэдтэй холбогдолтой аливаа асуудлаар ангийн багштай харьцаж болно.

Захирал (Ředitel) – Сургуулийн өдөр тутмын үйл ажиллагаа, зохион байгуулалтын асуудлуудыг хариуцан сургуулийг удирдана.

Сургуулийн нийгмийн ажилтан (Výchovný poradce) – ЁСургуулийн удирдлага, ангийн багшийн хамтаар сурагчийн хүмүүжил, сурлага, сахилга баттай холбогдолтой асуудлаар сурагч бүртэй тулж ажиллах цаашид суралцах мэргэжлийн сургууль сонгоход дэмжлэг үзүүлэх үүрэгтэй. Энэ нь ялангуяа чех хэлний мэдлэг сул гадаадын сурагчдад их ач холбогдолтой. тун хэрэгтэй.

Гэрчилгээ (Vysvědčení) – Сурагчийн сурлагын дүн, сахилга батыг харуулсан баримт бичиг. Гэрчилгээг сурагч бүрт хичээлийн хагас жил болгонд олгоно.

Ангийн хурал (Třídni schůzky) – Голчлон хичээлийн хагас жил бүрт болох бөгөөд эцэг, эхчүүдэд хүүхдийнхээ сурлагын амжилт, сахилга батын талаар багш нартай нь нүүр тулан ярилцах боломж олгоно.

Амралт (Prázdniny-volno) – Сурагчдын хичээлд явалгүй амрах өдрүүд.

Захирлын олгосон амралт (Ředitelské volno) – Захирал нь Хичээлийн жил бүр 5 хоногийн амралт олгох эрхтэй байдаг.

Аялал (Výlet) – Сургуулиас гадуур зохион байгуулалттайгаар аялах

Хувийн сургалтын төлөвлөгөө (Individuální vzdělávací plán, IVP) – Хэрэв сурагчдад нэмэгдэл хичээл оруулах шаардлагатай гэж үзвэл сургуулиас Хувийн сургалтын төлөвлөгөөг гаргаж хэрэгжүүлдэг.

2. Pobytový zákon

Slovíčka k tématu

- **Krátkodobý pobyt (krátkodobý vízum do 90 dnů – typ C)** – Богино хугацаагаар оршин суух
- **Dlouhodobé vízum (nad 90 dnů)** – Удаан хугацаагаар оршин суух
- **Účel pobytu** – Оршин суухын зорилго (гэр бүлийн, оюутны гэх мэт.)
- **Trvalý pobyt** – Байнгын хугацаагаар оршин суух
- **Letištní vízum (typ A)** – Нисэх онгоцны буудал дээр дамжин өнгөрөх виз
- **Průjezdní vízum (typ B)** – Дамжин өнгөрөх виз - 5 хоногийн хүчинтэй
- **Vízum typu C** - Шенгений нутаг дэвсгэр дээр зорчих виз
- **Vízum typu D** – Зөвхөн БНЧУ-ын нутаг дэвсгэрт зорчих виз, 5 хоногийн Шенгений дамжин өнгөрөх виз.
- **Sloučení rodiny** – гэр бүлийн
- **Zaměstnání** – ажил эрхлэх
- **Podnikání** – бизнес эрхлэх
- **Studium** – сурах
- **Výzkum** – эрдэм шинжилгээний ажил хийх
- **Občanství** – Иргэншил
- **Povolení k dlouhodobému/trvalému pobytu** – Богино / байнгын хугацааны оршин суухын зөвшөөрөл
- **Povolení k zaměstnání** – Хөдөлмөр эрхлэх зөвшөөрөл
- **Úřad práce** – Хөдөлмөрийн товчоо
- **Cizinecký zákon** – Гадаад иргэдийн зохион байгуулах хууль
- **Občané EU** – Европын Холбооны иргэд
- **Občané mimo EU (státní příslušníky třetích zemí)** – Европын Холбооны бус (гуравдагч орнуудын) иргэд
- **Schengenský prostor (Schengen)** – Шенгений нутаг дэвсгэр

3. Sociální zabezpečení

Slovíčka k tématu

- **Důchodové pojištění** – Тэтгэвэрийн даатгал
- **Dávka** – Тэтгэлэг, мөнгөн тусламж
- **Dávky sociálního pojištění** - Нийгмийн даатгалын тэтгэлэг
- **Doba pojištění** - Даатгалын хугацаа
- **Invalidní důchod** – Тахир дутуу хүнд олгох тэтгэвэр
- **Nárok na dávky** – Тэтгэлэг авах болзол
- **Nezaopatřené dítě** – 26 наснаас доош сурч буй хүүхэд
- **Nezletilé dítě** – Насанд хүрээгүй хүүхэд
- **Nemocenské pojištění** – Тэтгэмжийн даатгал (ямар нэгэн шалтгаанаар хөдөлмөрийн чадвар алдагдсан үед олгоно)
- **Nárok na dávky** – Тэтгэлэг авах болзол
- **Nezaopatřené dítě** – 26 наснаас доош сурч буй хүүхэд
- **Nezletilé dítě** – Насанд хүрээгүй хүүхэд
- **Nemocenské pojištění** – Тэтгэмжийн даатгал (ямар нэгэн шалтгаанаар хөдөлмөрийн чадвар алдагдсан үед олгоно)
- **Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)** - Чех улсын нийгмийн хангамжийн алба
- **Okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ)** – Окресийн нийгмийн хангамжийн газрууд
- **Pražská správa sociálního zabezpečení (PSSZ)** - Прагийн нийгмийн хангамжийн газар
- **Peněžitá pomoc** – мөнгөн тусламж
- **Podpora** - дэмжлэг, тэтгэмж
- **Podpůrčí doba** – тэтгэмж авч буй хугацаа
- **Pomoc v hmotné nouzi** - Материаллаг гачигдалд орсон үед өгөх тусламж
- **Porodné** – Амаржсаны тэтгэмж
- **Přídavek** – Нэмэгдэл

- **Přídavek na dítě** – Хүүхдийн нэмэгдэл мөнгө
- **Příspěvek** – Мөнгөн тэтгэвэр, тэтгэмж
- **Rodičovská dovolená** – Хүүхдийн тэтгэмжтэй амралт
- **Rodičovský příspěvek** – Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж
- **Sociální pojištění** – Нийгмийн даатгал
- **Sociální příspěvek** – Нийгмийн нэмэлт мөнгө
- **Sociální služby** – Нийгмийн үйлчилгээ
- **Starobní důchod** – Өндөр настны тэтгэвэр
- **Státní sociální podpora** – Улсын нийгмийн тэтгэлэг
- **Sociální pomoc** - Нийгмийн тусламж
- **Úřad práce – odbor státní sociální podpory** - Хөдөлмөрийн товчоо - улсын нийгэмийн халамжийн салбар (тасаг)
- **Životní minimum** – Амьжиргааны доод хэмжээ

4. Bydlení

Základní terminologie

- **2+KK** – гал тогооны булантай хоёр өрөө байр.
- **1+1** – тустай гал тогоотой нэг өрөө байр.
- **3+1** – тустай гал тогоотой гурван өрөө байр.
- **Osobní vlastnictví (OS, OV)** - хувийн эзэмшлийн байр.
- **Družstevní vlastnictví** – хоршооллын байр.
- **Nájemní smlouva** - байр хөлслөх гэрээ
- **PSC (poštovní směrovací číslo)** - шуудангын чиглэлийн

5. Zaměstnání

Slovíčka k tématu

- **Činnost hlavní** - үндсэн ажил (гол орлого олж байгаа үндсэн ажил).
- **Činnost vedlejší** - зэргэлдээ үйл ажиллагаа.
- **Finanční úřad** - албан татбарын алба.
- **Fyzická osoba** - хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч буй хувь этгээд.
- **Jednotný registrační formulář** - Нэгдсэн бүртгэлийн хуудас.
- **Nebytové prostory** - худалдаа эрхлэх байр.
- **Okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ)** - Окресын нийгэмийн хангамжийн байгууллага.
- **Právnícká osoba** - хуулийн этгээд (худалдааны компаниудыг төлөөлөж байгаа хуулийн этгээд).
- **Provozovna** - бизнес хийж байгаа газар.
- **Předmět (obor) činnosti** - бизнес хийж байгаа үйл ажиллагааны тодорхой нэр заалт.
- **Výpis z živnostenského rejstříku** - лицензээр аж ахуй эрхлэх газрын тодорхойлолт.
- **Živnost vázaná** - хязгаарласан хэлбэртэй арилжаа.
- **Živnost řemeslná** - гар үйлдвэрийн арилжаа

6. Daňová problematika

Slovíčka k tématu

- **Daň z příjmů fyzických osob** - хувь хүний орлогын татвар
- **Daňová evidence** - татварын бүртгэл
- **Daňové přiznání** - татварын мэдүүлэг
- **Dodavatel** - нийлүүлэгч, хангагч
- **Faktura** – падаан
- **Odběratel** - хэрэглэгч, захиалагч
- **Penále** - гэрээний торгууль
- **Pokladní příjmový /výdajový doklad** - кассын орлогын / зарлагын баримт
- **Přehled o příjmech a výdajích** - орлогын / зарлагын тухай тойм
- **Příjem** – орлого
- **Sleva na dani na poplatníka** - татвар төлөгчийн хөнгөлт
- **Účetnictví** - нятлан бодох, санхүүгийн ажил
- **Výdaj** - зарлага
- **Výdaje procentem z příjmů** -орлогоос хасагдах зарлагын хувь
- **Vyživovaný manžel nebo manželka, dítě do 26 let** - өрхийн орлогогүй эхнэр, нөхөр , 26 насны хүүхэд
- **Zálohy na pojistné** - даатгалын урьдчилгаа
- **Daň z přidané hodnoty (zkratka DPH)**- нэмэгдсэн өртгийн албан татвар(НӨТ)

7. Trestná činnost

Slovíčka k tématu

- **trestní zákon**- ял шийтгэлийн тухай хууль
- **trestní řád** - ял шийтгэлийн тухай дүрэм журам
- **trestní právo procesní** - ял шийтгэлийн тухай эрх зүй (гэмт хэргийг судалж ял шийтгэл онооно)
- **trestní právo hmotné** - ял шийтгэлийн тухай эрх зүй (ял шийтгэлийн хэрэгжүүлэлт)
- **trestný čin** - гэмт хэрэг
- **přečin** - хэрэг зөрчил (санаатай болон санаагүй үйлдэгдсэн бүх гэмт хэрэг / эрх чөлөөг 5 хүртэлх жилээр хязгаарлана)
- **zločin** - гэмт хэрэг (ял шийтгэлийн тухай хуулийн дагуу хэрэг зөрчилөөс бусад санаатай болон санаагүй үйлдэгдсэн бүх гэмт хэрэг /санаатай үйлдэгдсэн хүнд хэргийн үед эрх чөлөөг 10аас дээш жилээр хязгаарлана)
- **protiprávní jednání** - хуулийн эсрэг үйл ажиллагаа
- **pachatel** - гэмт хэрэгтэн, буруутан, халдагч
- **trestní odpovědnost** - өөрийгөө хамгаалж чадахгүй хязгаарлагдмал байдал
- **protiprávní jednání** - хуулийн эсрэг үйл ажиллагаа
- **společenská škodlivost** - нийгэмд учруулсан хор хөнөөл
- **skutková podstata** - нотлох баримт, эд мөрийн баримт - (ямар хэрэг, хэзээ, хаана,хэрэгтний зорилго,санаатай эсвэл санаандгүй үйлдэгдсэн эсэх гэх мэт)
- **zavinění** - гэм буруу
- **úmysl** - санаатай
- **nedbalost** - анхааралгүй байдал
- **protiprávnost** - хууль бус байдал
- **krajní nouze** - зайлшгүй хэрэгцээ
- **nutná obrana** - аргагүй хамгаалалт
- **trest** - ял, шийтгэл
- **odnětí svobody – nepodmíněné** - болзолгүйгээр эрх чөлөөг хасах
- **podmíněné** - тэнсэн, болзолтойгоор эрх чөлөөг хасах

- **zkušební doba** - туршилтийн хугацаа
- **výjimečný trest** - онцгой ял шийтгэл
- **domácí vězení** - гэрийн хорио
- **obecně prospěšné práce** - нийтэд тустай ажил (гэмт хэрэгтнүүдийг албадан хийлгэдэг)
- **mladiství** - 18 хүртэлх насны
- **provinění** - гэм буруу
- **výchovná opatření** - засан хүмүүжүүлэх арга хэмжээ
- **ochranná opatření** - хамгаалатанд авах үйл ажиллагаа
- **trestní opatření** - ялын арга хэмжээ
- **trestní řízení** - зэмлэл, ял, шүүхэд татах
- **orgány činné v trestním řízení** - хуулийн шийдвэр гаргадаг байгууллага
- **podezřelý** - сэжигтэн
- **obviněný** - буруутан
- **obžalovaný** - шүүгдэгч, хариуцагч
- **odsouzený** – яллагдагч
- **obhájce** - өмгөөлөгч
- **zúčastněná osoba** - оролцогч этгээд
- **orgán sociálně právní ochrany** - хууль эрх зүйн байгууллага
- **rozsudek** - шийтгэл, ялын тогтоол
- **trestní příkaz** - ялын тогтоол, шийдвэр, тушаал
- **usnesení** - шийдвэр
- **právní moc** - хуулийн эрх
- **milost** - өршөөл
- **amnestie** - өршөөл, ял хэлтрүүлэх (ерөнхийлөгчийн зарлигаар)

B. Vietnamský specifický modul

1. Každodenní život a administrativa

Slovíčka k tématu

Základní pojmy

rodné číslo	số khai sinh
řidičský průkaz	bằng lái xe
matriční úřad	Phòng hộ tịch
Pojištění	bảo hiểm
sociální pojištění	bảo hiểm xã hội
zdravotní pojištění	bảo hiểm y tế
Banka	ngân hàng, nhà băng
Finance	tài chính
svatba	đám cưới
Zemřít	chết, mất

Platby a pošta

Účet	Tài khoản
Složenka	Phiếu trả tiền
Podací lístek	Phiếu gửi bảo đảm
V hotovosti	Trả tiền mặt
Převodem	Chuyển khoản
Majitel účtu	Chủ tài khoản
Číslo účtu	Số tài khoản
Kód banky	Mã nhà băng

Platby a pošta

Variabilní symbol	Mã tham chiếu
Účel platby	Mục đích trả tiền
Hůlkové písmo	Chữ in hoa
Úvěř	Tín dụng, vay tiền
Úrok	Tiền lãi
Zástava	Thế chấp
Smlouva	Hợp đồng
Procento	Phần trăm

Identifikace

Občanský průkaz	Chứng minh thư
Kartička pojištění	Thẻ bảo hiểm sức khỏe
Pobytová knížka	Hộ khẩu
Pas	Hộ chiếu
Vízum	Thị thực
Kontrola	Cuộc\đợt kiểm tra
Policie ČR	Cảnh sát CH Séc
Obecní policie	Cảnh sát xã (địa phương)

Celní správa	Hải quan
Živnostenský úřad	Phòng kinh doanh
Hygiena	Vệ sinh dịch tễ
Formulář	Tờ khai/tờ mẫu
Předávací protokol	Biên bản bàn giao
Odstavec	Khoản
Soudní tlumočník	Phiên dịch quốc gia
Klient	Khách\đối tượng\thân chủ

Rodné číslo	Số khai sinh
Číslo OP	Số chứng minh thư
Datum narození	Ngày sinh
Původ	Quê quán
Obce	Xã
Okres	Huyện
Provincie	Tỉnh
Nižší administrativní jednotky obce	Thôn, xóm, đội

Nižší jedn. obce pro národnostní menšiny	Bản
Plná moc	Giấy ủy quyền
Čestné prohlášení	Giấy cam đoan
Zamítnout	Từ chối
Přijmout	Chấp nhận
Rozhodnout	Quyết định
Vyhláška	Nghị định
Ověřit	Công chứng

Osobní údaje	Dữ liệu cá nhân
Adresát	Người nhận
Příjemce	Người nhận
Odesílatel	Người gửi

Doporučeně	Bảo đảm
Dobírka	Người nhận trả tiền
Balík	Bưu phẩm\bưu kiện

Registrace	Đăng ký
pošta	Bưu điện
Lhůta	Thời hạn
Udaná cena	Giá được nêu
Splatnost	Hạn thanh toán
Účinnost	Hiệu lực
Platnost	Giá trị

Azyl	Tị nạn
Oddací list	Giấy đăng ký kết hôn
Rodný list	Giấy khai sinh
Rejstřík trestů	Danh bạ tội phạm
Obchodní rejstřík	Danh bạ thương mại
Živnostenský list	Giấy phép kinh doanh
Česká republika, Česko	Cộng hoà Séc

Lidový výbor obce	Ủy ban nhân dân xã
Starosta	Chủ tịch xã
Předseda lidového výboru	Chủ tịch Ủy ban nhân dân
Zastupitelstvo	Hội đồng, đại diện
Matrika	Hộ tịch
Notář	Công chứng viên

Ministerstva

MZ	Bộ Y tế
MV	Bộ Nội vụ
MSP	Bộ Tư pháp
MPSV	Bộ Lao động và xã hội
MPO	Bộ Công thương
MF	Bộ Tài chính

MK	Bộ Văn hoá
MZV	Bộ Ngoại giao
MŠMT	Bộ Giáo dục
MZEM	Bộ Nông nghiệp
MO	Bộ Thương mại
MP	Bộ Công nghiệp

2. Trestná činnost a další protiprávní jednání

Slovíčka k tématu

Trestní zákon

Trestní zákon	Bộ luật hình sự
Trestní řád	Bộ luật tố tụng hình sự
Trestný čin	Tội hình sự
Přečin	Tội hình sự nhẹ
Skutková podstata trestného činu	Yếu tố cấu thành tội phạm hình sự

Skutková podstata

Objekt	Khách thể
Objektivní stránka	Tính khách quan
Subjekt	Đối tượng
Subjektivní stránka	Tính chủ quan
Protiprávnost	Tính phạm pháp

Trestní odpovědnost

Zavinění	Phạm tội
Provinění	(trẻ vị thành niên)
Společenská nebezpečnost	Mức độ nguy hiểm xã hội

Krajní nouze	Tình trạng khẩn cấp
Nutná obrana	Tự vệ chính đáng
Trest	Hình phạt

Zavinění

Úmyslné	Cố ý
<ul style="list-style-type: none"> • úmysl přímý • úmysl nepřímý 	<ul style="list-style-type: none"> • chủ ý trực tiếp • chủ ý gián tiếp
Nedbalostní	Bất cẩn
<ul style="list-style-type: none"> • nedbalost vědomá • nedbalost nevědomá 	<ul style="list-style-type: none"> • bất cẩn cố ý • bất cẩn sơ ý

Soudy

Okresní soud	Tòa án huyện
Krajský soud	Tòa án tỉnh
Vyšší soud	Tòa án cấp cao
Nejvyšší soud	Tòa án tối cao
Nejvyšší správní soud	Tòa án hành chính tối cao
Ústavní soud	Tòa án Lập pháp

Tresty

Odnětí svobody	Tù giam
(výjimečný trest)	(hình phạt đặc biệt)
Domácí vězení	Quản chế tại nhà
Obecně prospěšné práce	Lao động công ích
Propadnutí majetku	Tịch thu tài sản
Peněžitý trest	Phạt tiền

Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty	Tịch thu đồ vật hoặc các giá trị tài sản khác
---	---

Zákaz činnosti	Cấm hoạt động
Zákaz pobytu	Cấm cư trú
Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	Cấm vào nơi có các hoạt động thể thao, văn hóa, xã hội
Ztráta čestných titulů	Tước danh hiệu
Ztráta vojenské hodnosti	Tước quân hàm
Vyhoštění z území ČR	Trục xuất khỏi Séc

Trestní řízení

Přípravné řízení	Chuẩn bị xét xử
Předběžné projednání obžaloby	Xem xét bản cáo trạng
Hlavní líčení	Mở phiên tòa
Odvolací řízení	Xét xử phúc thẩm
Vykonávací řízení	Xét xử thi hành

Podezřelý	Nghi can
Zadržovaný	Bị tạm giữ
Zatčený	Bị bắt
Obviněný	Bị buộc tội
Žalovaný	Bị truy tố
Vězeň	Tù nhân

Vězení

Vazební věznice	Trại tạm giam
Věznice	Nhà tù
• s dohledem	• có quản lý
• s dozorem	• có theo dõi
• s ostrahou	• có canh gác
• se zvýšenou ostrahou	• có canh gác nghiêm ngặt

Rozhodnutí

Rozsudek	Bản án
Usnesení soudu	Nghị quyết
Trestní příkaz	Lệnh phạt
Platební příkaz	Lệnh trả tiền
Právní moc	Hiệu lực pháp lý

Stížnost	Khiếu nại
Námítka	Phản đối
Odpor	Kháng lệnh
Odvolání	Kháng cáo
Dovolání	Giám đốc thẩm
Ústavní stížnost	Khiếu nại hiến pháp

Rejstřík trestů

Výpis z Rejstříku trestů	Trích lục danh bạ tội phạm
Záznam v Rejstříku trestů	Án tích trong danh bạ tội phạm
Výmaz záznamu z Rejstříku trestů	Xóa án tích trong danh bạ tội phạm

Protiprávní jednání

Kontrola	Kiểm tra
Kontrolní orgán	Cơ quan kiểm tra
Kontrolovaná osoba	Người bị kiểm tra
Protokol o kontrole	Biên bản kiểm tra
Přestupek	Vi phạm hành chính
Správní řízení	Xử lý hành chính

Domácí násilí	Vũ lực gia đình
Násilník	Hung thủ

Oběť	Nạn nhân
Vykázání z domu (bytu)	Đuổi khỏi nhà
Obchodování s lidmi	Buôn người
Nucená práce	Làm việc bắt buộc
Převáděč	Đưa người

3. Zdravotnictví

Slovíčka k tématu

Instituty, zařízení a základní pojmy

Ministerstvo zdravotnictví	Bộ Y tế
Nemocnice	Bệnh viện
Poliklinika	Bệnh viện đa khoa
Fakultní nemocnice	Bệnh viện Khoa Y
Ambulance	Khám ngoại trú
Pohotovost	Trực cấp cứu
Léčebna	Viện điều trị
Lázně	Suối nước khoáng
Zdravotní záchranná služba	Cứu thương
Nemoc/choroba	Căn bệnh
Symptom/příznak	Triệu chứng
Syndrom	Hội chứng
Diagnóza	Chẩn đoán
Léčba	Điều trị
Ambulantní léčba	Điều trị ngoại trú
Hospitalizace	Nằm viện
Operace	Phẫu thuật
Rehabilitace	Hồi sức

Zubní lékařství

Zubař/stomatolog	Nha sĩ
Zub	Cái răng
Zub moudrosti	Răng khôn
Chrup	Răng/hàm răng
Dásně	Lợi
Zubní kámen	Cao răng
Zubní plak	Bựa răng
Zubní kaz	Răng sâu

Rovnátko	Vòng chỉnh răng
Plomba	Hàn răng
Zubní implantát	Răng giả
Zubní vrtačka	Cái khoan răng
Zubní můstek	Cầu răng
Zubní prohlídka	Khám răng

Pediatric

Novorozenec	Trẻ sơ sinh
Kojenec	Trẻ đang bú
Batole	Trẻ nhỏ

Dětský lékař	Bác sĩ nhi
Preventivní prohlídka	Khám định kỳ
Očkování	Tiêm chủng
Očkovací kalendář	Lịch tiêm chủng
Dětská nemoc	Bệnh trẻ em

Nemoci, praktický lékař

Záškrt	Bạch hầu
Tetanus	Uốn ván
Dávivý kašel	Ho gà
Dětská obrna	Bại liệt trẻ em
Spalničky	Sởi
Žloutenka typu B	Viêm gan B
HiB (Haemophilus influenzae typu B)	Cúm HiB
Příušnice	Quai bị
Zarděnky	Sởi Đức (Rubella)
Registrace	Đăng ký
Ordinace	Phòng khám
Kartotéka	Tủ hồ sơ bệnh án
Regulační poplatek	Lệ phí điều chỉnh

Pacient	Bệnh nhân
Odbornost (001, 002, 003)	Chuyên ngành
Atestace	Chứng chỉ
Recept	Đơn thuốc
Neschopenka	Giấy nghỉ ốm

Gynekologie

Gynekolog	Bác sĩ phụ khoa
Těhotenství	Mang thai
Mimoděložní těhotenství	Thai ngoài dạ con
Početí	Thụ thai
Pohlavní orgán	Bộ phận sinh dục
Vagína	Âm đạo
Děloha	Tử cung
Vejcovody	Ống dẫn trứng
Vaječníky	Buồng trứng

Děložní čípek	Cổ tử cung
Pohlavní styk	Quan hệ tình dục
Pohlavní choroby	Bệnh tình dục
Neplodnost/Sterilita	Vô sinh
Asistovaná reprodukce	Hỗ trợ sinh sản
Umělé oplodnění	Thụ tinh nhân tạo
Embryo	Phôi thai
Plod	Bào thai

Potrat/Interrupce	Sẩy thai/phá thai
-------------------	-------------------

Mateřství

Porodnice	Bệnh viện sản
Porod	Sinh con/đẻ con
Předčasný porod	Đẻ non
Porod koncem pánevním	Sinh ngược chân ra trước
Císařský řez	Đẻ mổ
Kontrakce	Co thắt
Porodní bolest	Đau đẻ

Placenta	Rau thai
Pupeční šňůra	Dây rốn
Šestinedělí	Ở cữ
Kojenecká žloutenka	Vàng da trẻ sơ sinh
Kojení	Cho con bú
Peněžitá pomoc v mateřství	Hỗ trợ tiền mặt nghỉ đẻ
Rodičovský příspěvek	Trợ cấp nghỉ đẻ
Porodné	Trợ cấp sinh con
Přídavek na dítě	Trợ cấp nuôi con

Zdravotní pojištění

Veřejné zdr. Pojištění	Bảo hiểm y tế công cộng
Komerční zdr. Pojištění	Bảo hiểm y tế thương mại
Čekací doba	Thời gian chờ đợi
Začátek pojistného plnění	Bắt đầu trả bảo hiểm

4. Pobytový zákon

Slovíčka k tématu

Základní pojmy

Hranice	Biên giới
Vnitřní hranice	Biên giới bên trong
Vnější hranice	Biên giới bên ngoài
Schengenský prostor	Khối Schengen
Vstup na území	Nhập cảnh
Hraniční kontrola	Kiểm tra biên giới
Pobyt	Cư trú
Pobytové oprávnění	Được phép cư trú
Cestovní doklad	Giấy tờ đi lại

Pobytové oprávnění

Vízum	Thị thực
Krátkodobé vízum	Thị thực ngắn hạn
Dlouhodobé vízum	Thị thực dài hạn
Přechodný pobyt	Tạm trú

Dlouhodobý pobyt	Cư trú dài hạn
Trvalý pobyt	Định cư
Výjezdní příkaz	Lệnh xuất cảnh
Azyl	Tị nạn

Účel pobytu

Společné soužití rodiny	Đoàn tụ gia đình
Rezident jiného členského státu EU	Công dân của nước thành viên EU khác
Studium	Đi học
Ochrana	Bảo vệ
Vědecký výzkum	Nghiên cứu khoa học
Zaměstnání	Lao động
Strpění	Chịu đựng
Podnikání	Kinh doanh

Zastupitelský úřad

Zastupitelský úřad	Cơ quan đại diện
Velvyslanectví (ambasáda)	Đại sứ quán
Diplomatická mise	Sứ đoàn ngoại giao
Konzulát (konzulární oddělení)	Lãnh sự quán
Vyslanectví	Sứ quán
Velvyslanec	Đại sứ
Rada	Tham tán
Tajemník	Bí thư
Atašé	Tùy viên

Cizinecká policie

Cizinecká policie	Cảnh sát ngoại kiều
Oddělení pobytových agend	Phòng phụ trách cư trú
Pozvání k návštěvě	Giấy mời thăm thân
Hlášení pobytu cizinců	Thông báo cư trú của NNN
Ubytovatel	Chủ nhà
Domovní kniha	Sổ ghi chép cư trú

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra	Bộ Nội vụ
Odbor azylové a migrační politiky	Cục tị nạn và chính sách di dân
Pracoviště	Văn phòng cơ quan (đơn vị)
Biometrické údaje	Dữ liệu sinh trắc
Daktyloskopické údaje	Vân tay
Informační systém	Hệ thống thông tin
Překlenovací štítek	Thị thực chờ

Zajištění prostředků

Daňové přiznání	Tờ khai thuế
Pravidelný příjem	Thu nhập đều đặn
Životní minimum	Mức sống tối thiểu
Osoba společně pozusovaná	Người cùng nhà
Normativní náklady na bydlení	Chi phí nhà ở định mức
Existenční minimum	Mức tồn tại tối thiểu
Výpis z daňového spisu	Trích lục hồ sơ thuế
Platební výměr	Ấn định thuế

5. Zaměstnání

Slovíčka k tématu

Pracovní smlouva	Hợp đồng
Odstavec	Điều
Zaměstnavatel	Chủ lao động
Zaměstnanec	Người lao động, nhân viên
Směna	Ca làm việc
Pracovní doba	Thời gian làm việc
Vypovědět smlouvu	Chạm dứt hợp đồng
Zkušební doba	Thời gian thử việc

Pracovní povolení	Giấy phép lao động
Úřad práce	Phòng lao động
Povolení k pobytu za účelem zaměstnání	Giấy phép cư trú với mục đích lao động
Agentura práce	Công ty môi giới lao động
Zprostředkující služby	Dịch vụ

6. Podnikání

Slovíčka k tématu

Základní pojmy:

živnost	hoạt động kinh doanh
živnostenský úřad	phòng kinh doanh
živnostenský zákon	bộ luật kinh doanh
živnost ohlašovací	kinh doanh thông báo
živnost volná	kinh doanh tự do
živnost řemeslná	kinh doanh thủ công
živnost vázaná	kinh doanh phụ thuộc
živnost koncesovaná	kinh doanh có chứng chỉ

Subjekty

fyzická osoba	cá nhân
právnícká osoba	pháp nhân
Společnost	công ty, hãng
obchodní firma	thương hiệu, tên công ty
Podnikatel	doanh nhân, doanh nghiệp
OSVČ	người kinh doanh cá thể
česká osoba	đối tượng Séc
zahraniční osoba	đối tượng nước ngoài
odpovědný zástupce	đại diện trách nhiệm

Pojmy

prodávající	người bán
spotřebitel	người tiêu dùng
výrobek	sản phẩm
služba	dịch vụ
výrobce	nhà sản xuất
dovozce	nhà nhập khẩu
dodavatel	nhà cung ứng
cena	giá
vratný obal	bao bì trả lại được

Vztahy

obchodní smlouva	hợp đồng thương mại
- podle občanského zákona	- theo Bộ luật dân sự
- podle obchodního zákona	- theo Bộ luật thương mại
partner	đối tác
zákazník	khách hàng
pohledávka	khoản phải đòi
závazek	khoản phải trả
dluh	khoản nợ
záruka	bảo hành

Obchodní společnosti

založení a vznik	thành lập và xuất hiện
------------------	------------------------

Zakladatel	người thành lập
společenská smlouva	hợp đồng thành lập công ty
zakladatelská listina	văn bản thành lập công ty
notářský zápis	văn bản công chứng
název společnosti	tên công ty / hãng
statutární orgán	cơ quan đại diện
Sídlo	trụ sở
základní kapitál (jmění)	vốn pháp định
obchodní rejstřík	danh bạ thương mại

Formy společností

společnost s ručením omezeným	công ty trách nhiệm hữu hạn
Společník	thành viên công ty
Jednatel	đại diện công ty
valná hromada	hội đồng thành viên
obchodní podíl	phần vốn góp
Vklad	khoản góp vốn
akciová společnost	công ty cổ phần
Akcie	cổ phiếu
Akcionář	cổ đông
valná hromada	hội đồng cổ đông
Představenstvo	hội đồng quản trị
dozorčí rada	hội đồng giám sát
dividenda	cổ tức

burza	sàn chứng khoán
emise akcií	phát hành cổ phiếu
komanditní společnost	công ty hợp danh
komandista	thành viên góp vốn
komplementář	thành viên hợp danh
veřejná obchodní společnost	cty thương mại công cộng
společníci	các thành viên
evropská společnost	công ty Châu Âu
družstvo	hợp tác xã
členská schůze	hợp xã viên
představenstvo	ban quản trị
kontrolní komise	hội đồng kiểm tra

mateřská (holdingová) společnost	công ty mẹ
dceřiná společnost	công ty con
joint-venture	liên doanh
holding	tập đoàn
obchodní zastoupení	đại diện thương mại
nadnárodní korporace	công ty đa quốc gia
evropské hospodářské zájmové sdružení	nhóm lợi ích kinh tế Châu Âu

OSVČ

provozování živnosti	hoạt động kinh doanh
živnostenské oprávnění	giấy phép kinh doanh
identifikační číslo (IČ)	mã đăng ký kinh doanh
místo podnikání	địa điểm kinh doanh
Provozovna	địa điểm hoạt động kinh doanh
odpovědná osoba	người chịu trách nhiệm
provozní doba	thời gian hoạt động

otevírací doba	thời gian mở cửa
živnostenský rejstřík	danh bạ kinh doanh

Úřady a instituce

Registrace	đăng ký
daňové identifikační číslo	mã số thuế
správce daně	cơ quan thuế
správa sociálního zabezpečení	phòng bảo hiểm xã hội (an sinh xã hội)
sociální pojištění	bảo hiểm xã hội
zdravotní pojišťovna	hãng bảo hiểm y tế
daňové přiznání	tờ khai thuế
platební výměr	ấn định thuế
přehled o příjmech a výdajích	tờ tổng quát thu chi

Účetnictví

Doklad	chứng từ
Faktura	hóa đơn
účtenka / paragon	phiếu bán hàng
záznam tržeb	ghi chép doanh thu
Účetnictví	kế toán
podvojný účetnictví	kế toán kép
daňová evidence	ghi chép thuế
účetní uzávěrka	khóa sổ thuế
Rozvaha	bảng cân đối
Výkaz	bảng quyết toán

7. Bydlení

Slovíčka k tématu

Základní pojmy

bydlení	nhà ở
ubytování	cung cấp chỗ ở
bytový prostor	không gian để ở
bytová jednotka	đơn vị nhà ở
rodinný dům	nhà riêng
panelový dům	nhà lắp ghép
činžovní dům	khu căn hộ
sídliště	khu chung cư

Subjekty

byt	căn hộ
nájem bytu	thuê nhà
majitel, vlastník	chủ nhà
spoluvlastník	đồng chủ nhà
nájemník	người thuê nhà
bytové družstvo	hợp tác xã nhà ở
družstevní byt	căn hộ hợp tác xã
byt v osobním vlastnictví	căn hộ sở hữu cá thể

Vztahy

nájem	cho thuê
podnájem	thuê lại
nájemní smlouva	hợp đồng thuê nhà
podnájemní smlouva	hợp đồng thuê lại
právo používání	quyền sử dụng
prodej a nákup	mua và bán

Náležitosti smlouvy

Pronajímatel	người cho thuê
Nájemce	người thuê
předmět nájmu	đối tượng cho thuê
doba nájmu	thời gian thuê
výše nájemného	mức tiền thuê
jistina, kauce	tiền đặt cọc
forma úhrady	hình thức thanh toán
frekvence úhrady	tần số thanh toán
práva a povinnosti	quyền và nghĩa vụ
Sankce	chế tài
Výpověď	báo hủy hợp đồng
výpovědní lhůta	thời hạn hủy hợp đồng
předávací protokol	biên bản bàn giao

Platby

Nájemné	tiền thuê nhà
Inkaso	tiền dịch vụ
Jistina	tiền đặt cọc
Poplatky	các lệ phí
poplatek za odpad	lệ phí đổ rác
Úklid	quét dọn

Výdaje

Energie	năng lượng
Elektřina	điện
Plyn	khí đốt
Vytápění	sưởi
Teplo	nhiệt sưởi
vodné a stočné	nước dùng và thải

Okolí

domovní řád	nội quy nhà ở
stanovy družstva	điều lệ hợp tác xã
soused	hàng xóm
společenství vlastníků jednotek (SVJ)	hiệp hội các chủ hộ
společný prostor	không gian chung
sklep	kho chứa
správce	người quản lý

Odpad

komunální odpad	rác thải sinh hoạt
stavební odpad	rác thải xây dựng
objemný odpad	rác thải kích thước lớn
popelnice	thùng rác
velkoobjemový kontejner	công chứa rác
tříděný odpad	rác thải phân loại
nádoby na tříděný odpad	thùng chứa rác thải phân loại

Základní pojmy ke koupě a prodeji nemovitostí

kupní smlouva	hợp đồng mua
prodávající	bên bán
kupující	bên mua
katastr nemovitosti	danh bạ bất động sản
znalecký posudek	đánh giá chuyên viên
návrh na vklad	đề nghị ghi tên
zápis do katastru	ghi danh bạ bất động sản
úschova	gửi tiền giữ hộ

8. Daňová problematika

Slovíčka k tématu

Daň přímá

- Daň z příjmů FO - Thuế thu nhập cá nhân
- Daň z příjmů PO - Thuế thu nhập pháp nhân
- Daň z nemovitosti - Thuế bất động sản
- Daň z převodu nemovitosti - Thuế chuyển nhượng bất động sản
- Daň darovací - Thuế quà tặng
- Daň dědická - Thuế thừa kế

Daň nepřímá

- Daň z přidané hodnoty - thuế giá trị gia tăng
- Daň spotřební - thuế tiêu dùng (tiêu thụ đặc biệt)

C. Ruský specifický modul

1. Školství

Známky

- “1” — “výborně” — отлично
- “2” — “chvalitebně” — хорошо
- “3” — “dobře” — удовлетворительно
- “4” — “dostatečně” — неудовлетворительно
- “5” — “nedostatečně” — очень плохо

Титулы перед именем

Академические титулы

Bc. - бакалавр

BcA. - бакалавр искусств

Mgr. - магистр

MgA. – магистр искусств

Ing. – инженер (специалист с высшим техническим или экономическим образованием)

так наз. «Ригорозные» титулы

(«malý doktorát»)

PhDr. – доктор философии

MUDr. – доктор медицины

RNDr. – доктор естественных наук

JUDr. – доктор права

ThDr. – доктор теологии

PaedDr. – доктор педагогики

Учёные звания преподавателей ВУЗов

Doc. - доцент

Prof. – профессор

2. Титулы за именем

Учёные степени

PhD. – доктор философии

ThD. – доктор теологии

ArtD. – доктор искусств

CSc. - кандидат наук

DrSc. – доктор наук

DiS. – дипломированный специалист (неакадемический титул выпускников Высших специальных школ и консерваторий)

Institute a formality

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – Министерство образования, молодежи и физической культуры

Spádová škola - škola, která je v místě (= blízkém okolí) mého bydliště

Spádová oblast - seznam ulic, ze kterých musí přijmout každého žáka «школьный район»

Školní zralost - je fyzická a duševní připravenost dítěte pro vstup do školy

Odklad školní docházky

Povinná školní docházka – обязательное образование

Přihláška k zápisu do školky – заявление о приеме в детсад

Individuální vzdělávací plán (IVP) – индивидуальный образовательный план

Statut vysoké školy – Устав ВУЗа

Řád přijímacího řízení – правила организации вступительных экзаменов

Studijní a zkušební řád – правила организации обучения и сессии

Úrovně vzdělání

Dosažené vzdělání -

Předškolní vzdělávání – дошкольное образование

Mateřská škola детский сад

Pomaturitní studium – высшее образование (?)

Nástavbové studium - повышение квалификации

Péče v rodině (péče mimo vzdělávací soustavu) - забота в семье (вне системы образования)

Celoživotní vzdělávání – невузовское образование

VOŠ - высшая специальная школа

SOŠ - средняя профессионально-техническая школа

SOU среднее профессионально-техническое училище

VŠ - ВУЗ

Veřejná vysoká škola – государственный ВУЗ

Diplom

Dodatek k diplomu – приложение к диплому

Výuční list (s vyučením) с получением аттестата об окончании обучения

Absolutorium – абсолюторий

Maturita - аттестат зрелости

Vysvědčení – аттестат, справка

Osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení - сертификат о равноценности зарубежного аттестата

Organizace studia

Žákovská knížka (ŽK) - дневник

Notýsek – дневник в детском саду

Omluvenka – справка, извинительная записка

Důtka - порицание

Školní družina - продленка

Třídní učitel – классный руководитель

Třídní schůzky – классное собрание

Ředitelské volno -

Organizace studia

Denní forma studia - дневная

Distanční forma studia - заочная

Večerní forma studia - вечерняя

Kombinovaná forma studia – комбинированная

Harmonogram – организация учебного года

Zkouškové období - сессия

Uchazeč - абитуриент

Talentová zkouška – прослушивание, творческий конкурс

Přijímací zkoušky, přijímací řízení – вступительные экзамены

První kolo přijímacího řízení – первый тур вступительных экзаменов

Přezkumné řízení – пересмотр решений

Rigorozní řízení – специфически чешский феномен («малый докторат»)

Akreditovaný studijní program – аккредитованная учебная программа

Studijní program a obor - учебная программа и специальность

Učební plán – учебный план

Posluchač - студент

Nostrifikační zkouška – нострификационный экзамен

Rigorózní zkouška – ригорозный экзамен

Státní zkouška - ГОС

Obhajoba závěrečných prací (bakalářské, diplomové, disertační práce) – защита выпускных работ

Imatrikulace -

Promoce - выпускной

Absolvent - выпускник

2. Každodenní život a finance

Rodné číslo : персональный номер

Trvalý pobyt : разрешение на постоянное проживание

Krajské pracoviště : областной отдел

Odbor azylové a migrační politiky (OAMP MV) : Департамент беженцев и миграционной политики

Přidělení : предоставление

Lhůta na vyřízení / vyřizovací lhůta : срок/и рассмотрения

Útvar Policie ČR : подразделение Полиции ЧР

Správní poplatek : административный сбор

Kolek : гербовая марка

Akontace— аванс

Bankovní poplatky — банковские сборы

Cestovní šek – дорожный чек

Debetní karta— дебетовая (расчетная) карта

Debetní zůstatek— дебетовый остаток на счете

Disponibilní zůstatek – доступный остаток на счете

Fixační období– фиксированный период

Inkasní způsob placení – Инкассо

Konto - счет

Kontokorent— Овердрафт

Nedoplatek na platbách — задолженность

Osobní půjčka. – личный кредит

Osobní účet – личный счет

Penále– штраф, пеня

Penále z prodlení - пеня за просрочку

Platební příkaz k úhradě (Příkaz k převodu)– предписание к оплате

Ručitel - поручитель

Sazebník – тарифная сетка, справочник

Složenka - денежный перевод

Splátka - платёж, погашение кредита

Splatnost — срок платежа

Spoření - вклад, сбережение

Spořitelna - сберегательный банк

Spořicí účet – сберегательный счет

Spotřebitelský úvěr – потребительский кредит

Stavební spoření - Строительная сберегательная касса

Termínovaný účet — срочный счет

Úrok - процент

Úrok z půjčky - ссудный процент

Úroková sazba – процентная ставка

Vkladní knížka - сберкнижка

Výpis z účtu - выписка со счета

3. Trestná činnost

Instituce

Ministerstvo spravedlnosti - Министерство юстиции

Státní zastupitelství – Прокуратура

Státní policie – государственная полиция

Obecní policie – муниципальная полиция

Městská policie – городская полиция

Dopravní policie – ГИБДД

Soudy

Obecné soudy - Суды общей юрисдикции

Nejvyšší soud - Верховный суд

Nejvyšší správní soud - Верховного административный суд

Vrchní soud – высший суд

Krajský soud – областной суд

Okresní soud – районный суд

Soudnictví civilní – гражданское правосудие

soudnictví obchodní – торговое правосудие

soudnictví rodinné – семейное правосудие

soudnictví dědické – наследственное правосудие

Soudnictví trestní – уголовное правосудие

Soudnictví správní – административное правосудие

Přestupek – правонарушение

Správní delikt (административное правонарушение)

Správní úřady – административные органы

Správní řízení - административное правосудие

Trestný čin - уголовное правонарушение (преступление)

Trestní zákoník - Уголовный кодекс

Trestní řízení - уголовное правосудие

úmyslný trestný čin -умышленное правонарушение

nedbalostní trestný čin- правонарушение по неосторожности

4. Zdravotnictví

- обязательное медицинское страхование (veřejné zdravotní pojištění)
- договорное медицинское страхование (smluvní zdravotní pojištění)
- туристическое (краткосрочное и долгосрочное) (cestovní zdravotní pojištění)
- комплексное медицинское страхование для иностранцев (komplexní zdravotní pojištění)

Ambulantní péče - амбулаторная медицинская помощь

Ústavní péče (nemocniční léčba) - стационарная медицинская помощь

Lůžková péče - стационарная помощь

Preventivní péče - профилактическое обслуживание

Dispenzární péče - диспансерное обслуживание

Lázeňská péče - санаторно-курортное обслуживание

Péče v odborných dětských léčebnách a ozdravovnách - лечение в специализированных детских лечебницах и санаториях

Závodní preventivní péče - заводское профилактическое обслуживание

Nutná a neodkladná zdravotní péče - неотложная помощь

Primární péče - первичная помощь

Pouřazová a pooperační rehabilitace - посттравматическая и послеоперационная реабилитация

5. Pobytový zákon

Instituce

- **Министерство внутренних дел** (Ministerstvo vnitra ČR)
- **Департамент беженцев и миграционной политики** (Odbor azylové a migrační politiky)
- **Полиция по делам иностранцев** (Cizinecká policie)

Временное проживание (přechodný pobyt)

- **Краткосрочное проживание (сроком до 90 дней)** (krátkodobý pobyt) – Шенгенская виза или виза с ограниченным территориальным действием
  - аэродромная (транзитная) виза (letištní (průjezdni) vízum)
  - транзитная виза (průjezdni vízum)
  - виза на проживание сроком до 90 дней (vízum k pobytu do 90 dnů)
- **Долгосрочное проживание** (dlouhodobý pobyt)
  - виза на срок более 90 дней (vízum k pobytu nad 90 dnů)
  - разрешение на долгосрочное проживание (povolení k dlouhodobému pobytu)
  - «Зеленая карта» (zelená karta) и «Синяя карта» (modrá karta) — разрешение на долгосрочное проживание с целью трудоустройства в особых случаях
- **Выездная виза** (výjezdni příkaz) — выдается на срок не более 60 дней в случае, если легальное проживание иностранца в ЧР было прекращено.

Постоянное проживание (Trvalý pobyt)

Гражданство ЧР (Státní občanství)

Účel pobytu

- **Учеба** (studium)
- **Исследовательская деятельность** (vědecký výzkum)
- **Трудоустройство** (zaměstnání)
- **Предпринимательская деятельность** (podnikání)
- **Совместное проживание или воссоединение семьи** (společné soužití rodiny/sloučení rodiny)

6. Sociální zabezpečení

- социальное страхование - sociální pojištění
- государственное социальное пособие - státní sociální podpora
- социальная помощь - sociální pomoc

- страхование на случай болезни (nemocenské pojištění)

- базовое обязательное пенсионное страхование (základní povinné důhodové pojištění).

-взнос на государственную политику занятости (příspěvek na státní politiku zaměstnání).

7. Podnikání

Živnostenský list/ výpis z živnostenského rejstříku - Лицензия на ведение предпринимательской деятельности

Živnostenské podnikání - Малое предпринимательство

Živnostník - Малый / частный предприниматель

Živnostenský rejstřík - реестр частных предпринимателей

Živnostenský úřad - муниципальный орган по предпринимательской деятельности

Finanční úřad - Налоговая инспекция

Daňová správa - Налоговый учет

Daňové přiznání - Налоговая декларация

Daň z příjmů - Подоходный налог

Daňová evidence - Налоговый учет

Evidence příjmů - Учет доходов и расходов

Přehled o příjmech a výdajích - Приходно-расходная ведомость

8. Bydlení

osobní vlastnictví— личная / частная собственность

devizový zákon - девизионный / валютный закон

novela – дополнение / поправка

kupní smlouva – договор купли-продажи

nájem — аренда

podnájem — субаренда

přivolení soudu – согласие суда

bytová náhrada – возмещение / компенсация жилья

bytové družstvo - жилищно-строительный кооператив

stanovy družstva – устав кооператива

9. Administrativní činnost

- Собрание депутатов Праги (Zastupitelstvo hlavního města Prahy)
- Совет Праги (Rada hlavního města Prahy)
- Мэр Праги (Primátor)
- Мэрия Праги (Magistrát hlavního města Prahy)
- Особые органы (zvláštní orgány)
- Муниципальная полиция Праги (Městská policie)

10. Daňová problematika

Finanční úřad - Налоговая инспекция

Daňová správa - Налоговый учет

Daňové přiznání - Налоговая декларация

Daň z příjmů - Подоходный налог

Daňová evidence - Налоговый учет доходов и расходов

Evidence příjmů - Учет доходов

Přehled o příjmech a výdajích - Приходно-расходная ведомость

Přímé daně - Прямой налог

Nepřímé daně - Косвенный налог

Základ daně - Налоговая база

Sazba daně - Ставка / размер налога

Zůstavitel - Наследодатель

Spotřební daně - Акцизы

Clo - Таможенный тариф

Poplatek - Пошлина / Сбор / Налог